

Tamro lyhyesti

Tamro-konsernin historia ulottuu aina vuoteen 1895 Tampereelle. Konsernin juuret Tanskassa ulottuvat vuoteen 1801. Tänäpä olemme Pohjois-Euroopan johtava lääketukkukauppa. Tamro toimii Pohjoismaissa, Baltiassa ja Puolassa ja vähemmistöosuuden kautta Venäjällä.

Tamro keskittyy ydinliiketoimintaansa: lääkkeiden jakeluun apteekkeihin. Niissä maissa, joissa lainsäädäntö sen mahdollistaa, lisäämme vähittäiskaupan markkinaosuuttamme. Vuonna 2007 Tamro investoi lääkkeiden vähittäismyyntiin Norjassa ja Baltiassa. Tällä hetkellä Tamro omistaa apteekkeja Norjassa, Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Tamro osti myös ensimmäiset apteekkinsa Puolassa. Tamro-konsernin suurin investointi oli Tamro Suomen Tampereen jakelukeskuksen kehitysprojekti, joka valmistui vuoden 2007 aikana. Investoinnin tarkoituksena oli kasvattaa lääkejakehun tehokkuutta ja laatua sekä kehittää entistä toimivimmat ja mukavammat tilat henkilökunnalle.

Lääkkeiden tukku- ja vähittäisjakelijana Tamrolla on elintärkeä rooli lääkehuollon ketjussa. Tunnuslauseemme "Delivering excellence in health care" tarkoittaa, että korkea laatu on tavoitteemme kaikessa toiminnassamme. Asiakastytyväisyys on strategiamme perusta.

Koska ympäristömme tila aiheuttaa globaalisti huolta, myös meillä on vastuu kehittää toimintaamme ympäristövastuullisuus huomioon ottaen. Tamro-konserni sitoutuukin luomaan liiketoimintaansa uuden kestäväen kehityksen politiikan mukaisesti.

Ruotsin hallitus on päättänyt vapauttaa apteekkimarkkinat vuoden 2009 alussa. Lopulliset päätökset asiasta tehdään vuoden 2008 aikana.

Liikevaihtomme tilivuonna 2007/08 oli yli 5,6 miljardia euroa ja henkilöstön määrä oli 4 700. Olemme Euroopan kolmanneksi suurimman lääketukun, saksalaisen PHOENIX-konsernin, tytäryhtiö. PHOENIXIN pääkonttori sijaitsee Mannheimissa, Saksassa.

AVAINLUVUT		2007/08	2006/07
Liikevaihto	milj. €	5 605,2	5 464,5
Liiketoiminnan muut tuotot	milj. €	3,6	6,3
Liiketoiminnan kulut	milj. €	5 454,1	5 319,7
Poistot	milj. €	-32,3	-33,7
Liikevoitto	milj. €	122,4	117,4
Rahoituksen tuotot ja kulut	milj. €	-1,9	-6,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	milj. €	0,3	0,2
Voitto ennen satunnaisia erä	milj. €	120,8	111,4
Satunnaiset erät	milj. €	0,0	48,5
Voitto ennen veroja	milj. €	120,8	159,9
Tuloverot ja vähemmistö	milj. €	-32,0	-33,5
Tilikauden voitto	milj. €	88,8	126,4
Vapaa kassavirta	milj. €	116,0	152,0
Liikevoitto	%	2,2	2,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	32,0	40,7
Oman pääoman tuotto	%	25,1	36,8
Tulos per osake	€	0,78	1,10
Osinko per osake	€	1,75	0,60
Velkaantumisaste	%	3,2	-0,7
Investoinnit	milj. €	37,1	35,1
Henkilöstö keskimäärin		4 736	4 693

Konserninjohtajan katsaus

Tamron ennätysten vuosi

Päättynyt tilikausi oli monessa mielessä jälleen ennätysten vuosi Tamrolle. Vahva markkinakehitys tuki liiketoimintayksiköissä tehtyä hienoa työtä. Vaikka kilpailu oli yhtä kovaa kuin aiemminkin pystyimme siitä huolimatta parantamaan toimintaamme ja saavuttamaan korkeat tavoitteemme.

Investointiemme tavoitteena päättyneellä tilikaudella oli luoda sujuvampia prosesseja ja kehittää toiminnan laatua edelleen. Tanskassa yhdistettiin prewholesale-toimintoja ja uusi varasto avattiin lääketeollisuuden käyttöön. Suomessa Tampereen jakelukeskuksen laajennus otettiin käyttöön menestyksekkäästi. Investointimme vähittäiskaupan puolella turvaavat markkina-asemamme, kun pyrimme entistä useampia nykyaikaisia apteekkeja markkina-alueillamme.

Muutamia apteekkeja jäi kuitenkin avaamatta, koska niihin ei löytynyt osaavaa farmaseuttista henkilökuntaa. Pyrimme ratkaisemaan tämän haasteen lisäämällä kansainvälistä rekrytointia. Tamro tarjoaa uusille työntekijöille ja heidän perheilleen kattavan koulutuspaketin, joka sisältää muun muassa kieli- ja kulttuurikoulutusta. Farmaseuttimme palvelevat asiakkaita, jotka ovat tottuneet korkeatasoiseen ja ammattitaitoiseen palveluun.

Olen erittäin ylpeä nähdessäni asiakaspalvelumme kehittyvän edelleen myönteiseen suuntaan. Asiakkaat ovat toimintamme ytimessä. Teemme laajoja tutkimuksia kaikilla markkinoillamme varmistaaksemme, että kuuntelemme herkäällä korvalla asiakkaiden ja yhteistyökumppaneidemme tarpeita. Näiden tutkimusten tulokset vahvistavat asiakaspalvelumme korkean laadun. Tamro ei ole johtava yritys ainoastaan määrässä. Olemme myös asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden mielestä se yritys, joka parhaiten vastaa heidän korkeita odotuksiaan.

Annosjakelu tarjoaa potilaille turvallisemman ja kätevämmän lääkejakelun ja edustaa tärkeää kasvumahdollisuutta Tamrolle. Ruotsissa jo 180 000 potilasta käyttää annosjakelupalveluita. Norjassa ennustamme annosjakelusta hyötyviä sekä julkisen että yksityisen puolen asiakkaita olevan jopa 100 000. Uusi ja nykyaikainen annosjakeluyksikkö rakennettiin 2007 Osloon ja tuotanto aloitettiin maaliskuussa 2008.

Puolassa meillä on vielä paljon tehtävää emmekä vielä ole onnistuneet tyydyttämään kunnianhimoamme. Puola on valtava markkina, jolla on mahtava potentiaali, mutta jossa Tamrolla on vielä heikko asema. Toivomme, että voimme muuttaa tämän tilanteen alkaneella tilikaudella. Teemme kovasti töitä sen eteen, että voimme saavuttaa tyydyttävän tuloksen ja pystymme rakentamaan kestävämmän perustan tulevaisuuden toiminnalle.

Vuoden tärkein tapahtuma oli kuitenkin Ruotsin hallituksen päätös purkaa Apoteket AB:n apteekkimonopoli vuoden 2009 alusta. Ruotsi on toiseksi suurin markkinamme Puolan jälkeen, ja jakelemme päivittäin noin 75 prosenttia kaikista tuotteista Ruotsin 900 apteekkiin. Tamro haluaa pitää vahvan asemansa myös markkinoiden vapautumisen jälkeen.

Voimme kuitenkin tehdä lopulliset suunnitelmamme vasta kun lainsäätäjät ovat saaneet oman työnsä päätökseen. Tärkeitä päätöksiä on vielä tekemättä. Toimintamme sopeuttaminen muuttuvaan liiketoimintaympäristöön vaatii joustavuutta. Johtavana lääkejakelijana Tamron on palveltava Ruotsia nykyisessä järjestelmässä ja samaan aikaan valmistautua tulevaisuuteen, jossa tukkukaupalla on koko tuotevalikoima jakelussaan. Tämä on suuri haaste, johon tulemme vastaamaan parhaan kykymme mukaan.

Hallinnointi

Tamro Oyj:n hallintoelimet ja hallinnointimenettely noudattavat Suomen osakeyhtiölakia, yhtiöjärjestyistä sekä soveltuvin osin muita lakeja ja määräyksiä. Tamron hallinnon tarkastusta koskeva lausunto sisältyy tilintarkastuskertomukseen.

Tamro Oyj on kokonaan PHOENIX Groupin omistama tytäryhtiö, ja Tamron hallinnolliset toiminnot ovat yhtenevät emoyhtiön kanssa.

Hallitus ja toimitusjohtaja

Tamro Oyj:n hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kymmenen jäsentä, jotka valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsenen toimikausi kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen. Varsinainen yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan.

Tamro Oyj:n hallitukselle ei ole yhtiöjärjestyksessä määrätty muita tehtäviä kuin ne, joista hallituksen tulee osakeyhtiölain mukaan huolehtia.

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölaissa on määrätty, toimitusjohtajan vastuulla on

- johtaa yhtiön harjoittamaa liiketoimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti
- seurata talouden kehitystä maissa, joissa yhtiöllä on toimintaa, ja valvoa yhtiön toiminnan sopeuttamista muuttuvien liiketoimintaolosuhteiden vaatimuksiin
- johtaa yhtiön strategista suunnittelua ja valvoa konsernin toiminnan organisoinnin ja tehokkuuden kehittämistä
- valvoa fuusio- ja yritysostotoimintoja
- esitellä hallitukselle kokouksissa esitettävät asiat.

Konsernin palveluksessa olevaa henkilöä ei nimitetä emoyhtiön hallituksen jäseneksi. Myöskään emoyhtiön hallituksen jäsen ei toimi konsernin minkään tytäryhtiön hallituksessa. Apokjeden AS:n toimitusjohtaja nimitettiin 1.2.2008 Tamron emoyhtiön Phoenixin johtoryhmään. Poikkeuksena edellä mainittuun sääntökseen hän toimii kahdessa tehtävässä ja jatkaa Apokjeden AS:n toimitusjohtajana.

Toimitusjohtajan valitsee hallitus, joka myös hyväksyy toimitusjohtajan työsopimuksessa kirjallisesti määritellyt työehdot. Kaikki muut yhtiön toimihenkilöt nimitetään tehtäviinsä työsopimuksessa mainituilla ehdoilla, jotka nimittävän toimihenkilön esimies on hyväksynyt. Tamro on tehnyt koko konsernia koskevan päätöksen kahden nimenkirjoittajan menettelystä. Yhtiön toiminimen – Tamro Oyj tai sen tytäryhtiö – kirjoittavat hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja, kaksi yhdessä, tai hallituksen valtuuttama(t) prokuristi(t) yhdessä toisen toiminimen kirjoittamiseen oikeutetun kanssa. Jos tytäryhtiöllä ei ole hallitusta, yhtiön toiminimen kirjoittavat omistajan valtuuttama(t) prokuristi(t) yhdessä toisen toiminimen kirjoittamiseen oikeutetun tai toimitusjohtajan kanssa.

Liiketoimintojen organisointi ja vastuut

Konsernin ydinliiketoiminta, lääkejakelu, on jaettu kahdeksaan maakohtaiseen liiketoimintayksikköön. Maissa, joissa lainsäädäntö sen mahdollistaa, Tamro-konserni on aktiivisesti mukana myös lääkkeiden vähittäismyynnissä.

Kutakin liiketoimintayksikköä johtaa toimitusjohtaja, joka raportoi Tamro Oyj:n toimitusjohtajalle.

Konsernijohton muodostavat toimitusjohtaja, konsernin talousjohtaja, konsernin logistiikkajohtaja ja Tamro Suomen toimitusjohtaja.

Konsernin talousjohtajan vastuualueeseen kuuluvat taloushallinto, rahoitus ja konsernin hallinnolliset toiminnot. Hän vastaa riittävien talouden rutiinien ja standardien luomisesta sekä niiden käyttöönotosta ja soveltamisesta ja niihin liittyvästä ohjeistamisesta kaikissa konsernin yhtiöissä. Hän vastaa konsernin budjetoinnista, ennusteiden laatimisesta sekä talousasioiden raportoinnista hallitukselle, mihin sisältyy asiaankuuluva kommentointi ja sellaisten seikkojen esiintuominen, jotka poikkeavat huomattavasti suunnitelmista. Konsernin talousjohtaja vastaa myös konsernin verosuunnittelusta ja liiketoiminnan kehittämisestä.

Konsernin logistiikkajohtaja vastaa toimintaprosessien tehokkuudesta ja laadusta, mihin sisältyy myös informaatioteknologian käyttö. Hän vastaa konsernin toimintojen vertailusta, joka perustuu logistisiin avainparametreihin parhaiden toimintatapojen löytämiseksi konsernin liiketoimintayksiköiden tarpeisiin. Hänen vastuualueeseensa kuuluu myös jakelukeskusten tehokkuuden ja laadunparannustyön edistäminen ja hyödyntäminen, millä varmistetaan toimintojen kilpailukyky.

Konsernin talousjohtajan ja logistiikkajohtajan vastuualueet on määritellyt toimitusjohtaja, ja hallitus on hyväksynyt ne.

Tamro Oyj:ssä on käytössä investointeja ja kuluja koskeva erillinen menettelytapasäännöstö samoin kuin hyväksymisvaltuudet, joita noudatetaan koko konsernissa.

Tarkastus

Ulkoiset tilintarkastajat valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa. Voimassa olevien säännösten mukaisten tehtäviensä lisäksi he raportoivat havainnoistaan Tamro Oyj:n hallitukselle tarpeen mukaan ja osallistuvat hallituksen kokouksiin.

Riskienhallinta

Tamro-konsernille, jonka toiminta on osa kansallisia terveydenhuoltojärjestelmiä, on ensisijaisen tärkeää, että liiketoiminnasta aiheutuvat riskit pystytään hallitsemaan. Merkittävimmät liiketoiminnalliset riskit ovat omaisuusvahingot, toiminnan keskeytys ja vastuuriskit. Tamro-konsernin operatiivisella riskienhallinnalla pyritään liiketoimintaan ja omaisuuteen, ympäristöön sekä henkilöstöön kohdistuvien riskien tunnistamiseen ja minimointiin. Vastuu liiketoiminnallisista riskeistä ja niiden vähentämisestä sekä siitä, että asianmukaiset jatkuvuussuunnitelmat ovat olemassa, kuuluu paikallisille liiketoimintayksiköille.

Muut riskit katetaan vakuutuksilla siten kuin Tamro-konsernin johto ja hallitus ovat määrittäneet. Konsernitason vakuutus sopimuksia hallinnoidaan Tamrossa keskitetysti, mutta liiketoimintayksiköt ovat vastuussa paikallisen vakuutustason riittävydestä.

Taloudellisia riskejä hallinnoidaan hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Tamron rahoitus on vastuussa konsernitason taloudellisten riskien seurannasta sekä hallinnasta ja neuvoo liiketoimintayksiköjä taloudellisten riskien hallinnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat taloudellisiin riskeihin liittyvien tarvittavien tietojen luovuttamisesta Tamron rahoitukselle sekä rahoituksen ohjeiden ja rahoituspolitiikan noudattamisesta.

Tamrolla on sisäinen tarkastusyksikkö. Yksikön tehtävänä on muun muassa raportoida sisäisten kontrollien riittävydestä ja sääntöjen noudattamisen tasosta Tamro-konsernissa. Yksikkö antaa myös suosituksia tarkastamiensa toimintojen toteuttamisesta. Sisäisen tarkastuksen yksikkö raportoi toimitusjohtajalle, ja konsernin johtoryhmä toimii tarkastuskomiteana.

Tytäryhtiöt

Kokonaan Tamro Oyj:n omistamassa tytäryhtiössä yhtiökokoukset kutsuu koolle joko kyseisen yhtiön hallitus tai Tamro Oyj. Yhtiökokouksen puheenjohtajana toimii joko Tamro Oyj:n toimitusjohtaja tai tehtävään määrätty Tamro Oyj:n johtaja. Hallituksen puheenjohtaja on joko Tamro Oyj:n toimitusjohtaja tai tehtävään määrätty muu Tamro Oyj:n johtaja.

Ellei hallitusta tarvitse asettaa, hallitukselle kuuluva vastuualue voidaan määritellä yhtiökokoukselle kuuluvaksi tytäryhtiön yhtiöjärjestyksen määräysten mukaisesti.

Tytäryhtiön toimitusjohtajan nimittää Tamro Oyj:n toimitusjohtaja sopimusehdoilla, jotka Tamro Oyj:n hallituksen puheenjohtaja nimittäjän esimiehenä on hyväksynyt.

Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitus ja riskienhallinta toiminnot ovat keskitetty Tamro Finance Oy nimiseen yhtiöön. Rahoitusyhtiö hoitaa konsernin rahoitustoimintoja mukaan lukien likviditeetin ja riskienhallinnan rahoituspolitiikan mukaisesti. Tamro Finance Oy toimii konsernin sisäisenä pankkina tarjoamalla rahoitusta sekä kaupankäynti-, kassanhallinta- ja konsultointipalveluja muille konserniyhtiöille. Yhtiötetty rahoitusyksikkö hallinnoi myös Tamron konsernitason vakuutus sopimuksia ja tarjoaa liiketoimintayksiköille palveluita operatiiviseen riskienhallintaan.

Rahoitustoimintojen päätavoitteena on tukea konsernin strategian toteutumista turvaamalla riittävä ja kustannustehokas rahoitus sekä toisaalta pienentämällä rahoitusriskien aiheuttamaa konsernin taloudellisen tuloksen vaihtelua ja lisäämällä sen ennustettavuutta.

Tamro-konsernin operatiivisen riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa, minimoida ja kattaa riskit siten kuin Tamro-konsernin johto ja hallitus ovat ne määrittäneet.

Jällelelrahoitus ja likviditeetin hallinta

Tamro-konsernin jällelelrahoitus on turvattu monin eri tavoin. Vuoden lopussa käytettävissä olevat EUR 200 miljoonan sitovat luottojärjestelyt päärahoituspankkien kanssa tukevat EUR 300 miljoonan ja SEK 1.000 (EUR 106) miljoonan yritystodistusohjelmia. Vaihtoehtoisena taseen ulkopuolisena rahoituslähteenä konsernilla on arvopaperistamisohjelmat, jotka mahdollistavat myyntisaatavien myynnin ilman takautumisoikeutta, määrältään SEK 1.200 (EUR 127) miljoonaa Ruotsissa ja DKK 1.050 (EUR 141) Tanskassa. Konsernilla on lisäksi käytettävissään lyhytaikaisia luotto- ja tililimittejä.

Konsernin likviditeettiä hallitaan konsernitalijärjestelmillä Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa, jonne likviditeetti kootaan säännöllisesti käyttämällä sisäisiä tili- ja luottolimittejä. Ylimääräinen likviditeetti käytetään ensisijaisesti lyhytaikaisten korollisten luottojen takaisinmaksuun. Tamro Finance Oy sijoittaa jäljelle jääneen ylimääräisen likviditeetin lyhytaikaisiin rahamarkkinainstrumentteihin sijoituspolitiikan mukaisesti.

Valuutta- ja korkoriskien hallinta

Myynnin valuuttajakauma oli vuonna 2007/08 seuraava: SEK 30 %, DKK 26 %, EUR 19 %, NOK 13 %, PLN 6 % ja muut valuutat 6 %. Toimittajapuolella konsernin pääasiallisina partnereina ovat kansainväliset lääkeyritykset. Pohjoismaissa toimittajat kantavat mahdollisen valuuttariskin lähes poikkeuksetta. Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Puolassa valuuttariskin kantaa jossain määrin lääkkeiden jakelija tai tukkukauppa. Noin 4 (3) % eli 207 (173) miljoonaa euroa konsernin ostoista sisälsi valuuttariskiä, näiden ostojen valuuttajakauma oli seuraava: EUR 94 (97) %, USD 5 (2) % ja muut valuutat 1 (1) %. Ostoista syntyy valuuttariskiä eli virtariskiä pienennetään pyrkimällä sopimusvaluuttaan, joka korreloi paikallisen valuutan kanssa, käyttämällä sopimuksissa valuutta-klausuleja, aktiivisella myynnin hinnoittelulla sekä valuuttatermiineillä. Konsernin sisäiset lainat myönnetään politiikan mukaan pääasiassa tytäryhtiöiden paikallisessa valuutassa.

Konserni ei suojaa ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa ja oman pääoman ehtoisia lainoja kurssivaihteluilta. Ulkomaisten tytäryhtiöiden omat pääomat ja oman pääoman ehtoiset lainat tilikauden 2007/08 lopussa olivat yhteensä 562 (599) miljoonaa euroa. Pääomat jakautuivat eri valuuttoihin seuraavasti: NOK 31 (38) %, DKK 28 (25) %, SEK 25 (23) % ja muut valuutat 17 (14) %.

Konsernin lyhytaikaisen rahoituksen rakenne vastaa hyvin taseessa olevien lyhytaikaisten saamisten rakennetta. Käytettävissä olevien rahoitusjärjestelyiden erääntyminen eri ajankohtina mahdollistaa korkoriskin hajauttamisen eri markkinatilanteisiin sopivaksi.

Rahoituspolitiikan mukaan johdannaisinstrumentteja käytetään vain alla olevien liiketoimintariskien suojaamiseen limiittien sisällä. Käytettyjen johdannaisinstrumenttien tulee olla riittävän likvidejä ja tehokkaasti hinnoiteltuja markkinoilla. Johdannaisinstrumentit ovat mukana vastapuoliriskiä arvioitaessa. Konsernin avoimet johdannaisinstrumentit on esitetty taseen ja tuloslaskelman liitetietojen taulukossa.

2007/08

Tamron verkkovuosikertomus

Yhteiskuntavastuu

Elintärkeä linkki terveydenhuollon ketjussa

Tamrolla on elintärkeä rooli terveydenhuollon ketjussa. Missiomme on jaella lääkkeitä nopeasti ja luotettavasti kaikille asiakkaillemme kaikilla markkinoillamme. Toimintamme laatu on avain menestykseemme, ja noudatamme kaikessa toiminnassamme korkeaa etiikkaa, lakeja sekä toimintatapoja. Koska ympäristömme tila aiheuttaa globaalisti huolta, myös meillä on vastuu kehittää toimintaamme ympäristövastuullisuus huomioon ottaen. Tamron-konserni sitoutuukin luotsaamaan liiketoimintaansa uuden kestävän kehityksen politiikan mukaisesti.

Tamron-konsernin kestävän kehityksen politiikka

Tamron-konserni sitoutuu johtamaan ja kehittämään liiketoimintaansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tamron-konsernissa ohjataan hyvään ympäristötoimintaan. Tamron työntekijöille tarjotaan turvallinen ja terve työpaikka. Näitä arvoja korostetaan Tamron-konsernin kaikilla organisaation tasoilla.

Tamron-konserni sitoutuu noudattamaan toimintaansa ohjaavia ympäristösäädöksiä ja vaatimuksia jatkuvan ympäristöjohtamisjärjestelmien kehittämisen kautta. Tamron-konserni luo ja seuraa vuosittain ympäristötavoitteita sekä niiden toteutumista.

Tamron-konserni toimii ympäristövastuullisesti niissä yhteisöissä, joissa se harjoittaa liiketoimintaa.

Tamron-konserni kehittää ja parantaa toimintatapoja sekä tekniikkaa jätteiden ja haittojen vähentämiseksi, terveys- ja turvallisuusriskien minimoimiseksi sekä jätteiden turvallisen ja vastuullisen hävittämisen takaamiseksi.

Tamron-konserni varmistaa, että kaikki sen työntekijät saavat riittävästi koulutusta, jotta he ymmärtävät ja noudattavat kaikkia konsernin toimintaan sovellettavia ympäristölakeja ja säädöksiä sekä Tamron-konsernin kestävän kehityksen politiikkaa.

Tamron-konserni tarjoaa turvallisen ja terveellisen työpaikan sekä varmistaa, että sen henkilökunta on saanut riittävän turvallisuus- ja pelastusvälinekoulutuksen sekä tuntee pelastussuunnitelmat.

Tamron-konserni viestii avoimesti ja proaktiivisesti henkilökunnalle, asiakkaille, viranomaisille ja muille tahoille konsernin kestävän kehityksen politiikasta sekä toiminnasta, jolla sitä toteutetaan.

Tamron-konsernille on tärkeää huolehtia kestävän kehityksen politiikan toteutumisesta kaikissa toimitusketjun vaiheissa. Pyrimme siihen, että alihankkijamme ja yhteistyökumppanimme noudattavat Tamron-konsernin kestävän kehityksen politiikkaa.

Tamron-konserni on sitoutunut kestävän kehityksen mukaisen toiminnan jatkuvaan kehittämiseen, ja se seuraa sekä katselmoi sen edistystä säännöllisesti.

Yhteiskuntavastuu – paikallista toimintaa

Suurin osa Tamron-konsernin yhteiskuntavastuuhankkeista toteutetaan paikallisesti. Konsernilla on monia yhteiskuntavastuuhankkeita aina kattavista ympäristöstandardeista paikallisten päiväkotien tukemiseen. Esimerkiksi Apokjeden tukee Pharmaciens Sans Frontières -järjestöä, ja se aloitti laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmän kehitystyön täyttääkseen ISO 9001- ja ISO 14001 -standardien vaatimukset. Myös Tamron Suomi tulee tekemään perusteellisen ympäristöanalyysin Tampereen-jakelukeskuksessa vuonna 2008.

2007/08

Tamron verkkovuosisikertomus

Henkilöstö

Houkutteleva työpaikka lahjakkaille ihmisille

Tamro-konsernin kulttuuri rohkaisee Tamron henkilöstöä luovaan, uusia palveluita kehittävään ja innovatiiviseen työskentelytapaan sekä ongelmien ratkaisemiseen. Koska Tamro on elintärkeä lenkki lääkehuollon ketjussa, Tamro sopii työpaikaksi henkilöille, jotka haluavat vaikuttaa asioihin.

Tamron matalahierarkkinen ja joustava organisaatio tarjoaa henkilökunnalle mahdollisuuden jatkuvaan itsensä kehittämiseen ja oppimiseen. Tamron perehdyttämisohjelman kautta kaikki uudet työntekijät tutustuvat yrityksen toimintatapoihin helposti ja nopeasti.

Tamro tukee lahjakkaita työntekijöitään. Päällikkö- ja johtotasolla vapautuvat työpaikat julistetaan ensin sisäiseen hakuun ja arviointiin ennen kuin Tamro harkitsee ulkopuolisia hakijoita.

Motivaatio ja kannustus johtavat menestykseen

Tamron tanskalainen liiketoimintayksikkö Nomeco otti käyttöön uuden henkilöstön kehittämisen hallinnointijärjestelmän vuonna 2007. Uusi järjestelmä mahdollistaa dokumentaation henkilöstön vaatimuksista ja kehittämissuunnitelmasta. Myös laaja ammattiosaamisen kehittämisprojekti – Supplier Academy – polkaistiin käyntiin Tamron hallinnolliselle henkilökunnalle.

Suomessa Tamro tarjoaa useita koulutusohjelmia organisaation kaikille tasoille. Vuonna 2006 toteutetussa henkilöstötyytyväisyystutkimuksessa esiin nousseet asiat vietiin tilikauden 2007/08 aikana loppuun toimintasuunnitelman mukaisesti. Kaikki osastot sekä johtoryhmä saivat valmiiksi kehityssuunnitelmansa vuonna 2007. Uusi henkilöstötyytyväisyystutkimus toteutettiin joulukuussa 2007, ja sen mukaan henkilöstön tyytyväisyys oli parantunut merkittävästi edellisestä tutkimuksesta. Tutkimustulosten mukaan Tamro Suomi on keskimääräistä parempi työnantaja Suomessa.

Pätevien farmaseuttien puute asettaa haasteita

Lähes kaikissa Tamro-konserniin kuuluvissa maissa, ja erityisesti Norjassa, farmaseuttien rekrytointi on edelleen haastavaa. Tamro pyrkii voittamaan nämä vaikeat haasteet lisäämällä rekrytointia ulkomailta. Tamro tarjoaa rekrytoiduille ja heidän perheilleen kokonaisvaltaisen koulutuspaketin, sisältäen niin kieli- kuin kulttuurikoulutusta. Esimerkiksi Apokjeden työllistää suuren määrän farmaseutteja erityisesti Norjasta mutta myös muista Euroopan maista. Avoimia työpaikkoja markkinoidaan aktiivisesti Norjan ulkopuolella.

Kaikki Tamron liiketoimintayksiköt tarjoavat henkilökunnalleen koulutus- ja kehitysmahdollisuuksia. Nämä sisältävät johtajuustaitoja, farmaseuttien ja varastohenkilökunnan ammattiosaamisen lisäämistä sekä erilaisia kieli- IT- ja markkinointikursseja.

Tamro Ruotsi

- liikevaihto: 1 686 (1 708) miljoonaa euroa
- henkilöstö: 444 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 53 prosenttia

Markkinakatsaus

Ruotsin lääkemarkkinat kasvoivat odotettua nopeammin tilikaudella 2007/08. Ruotsin lääkemarkkinat olivat suuruudeltaan 3 012 miljoonaa euroa apteekin ostohinnoin laskettuna (PPP). Lääkemarkkinat kasvoivat 7 prosenttia edelliseen tilikauteen verrattuna. Kasvuun vaikuttavat väestön ikääntyminen ja entistä modernimpien sekä kalliimpia terapiamuotojen käyttöönnotto.

Tilikaudella 2007/08 Tamro Ruotsin liikevaihto oli 1 686 (1 708) miljoonaa euroa, jossa laskua 1 prosentti. Lasku johtuu parin lääkkeiden valmistajan esittelemästä uudesta, palkkioperusteisesta liiketoimintamallista. Maltillisesta markkinakasvusta ja lääkemarkkinoiden kireästä kilpailusta huolimatta Tamro Ruotsi pystyi vahvistamaan asemaansa Ruotsin lääkemarkkinoiden markkinajohtajana. Tamron keskimääräinen markkinaosuus kasvoi 53 prosenttiin tilikaudella 2007/08.

Ruotsin hallitus tähtää siihen, että monopoliasemassa olevan, valtion omistaman Apoteket AB:n hallitsema apteekkitoiminta vapautetaan vuoteen 2009 mennessä. Apteekkitoiminnan vapauttamisen myötä yksityisten apteekkien perustaminen olisi mahdollista. Vapauttamisen uskotaan lisäävän apteekkialan tervettä kilpailua ja nostavan asiakaspalvelun tasoa sekä pidentävän apteekkien aukioloaikoja. Ehdotuksen mukaan suurin osa nykyisestä 900 apteekista myytäisiin 80–100 apteekin nipuissa. Yksityisille farmaseuteille annetaan silti mahdollisuus ostaa vain yksi apteekki.

Tärkeimmät tapahtumat

Tamro Ruotsi teki asiakastytyväisyyskyselyn lääkehuollon asiakkailleen tilikauden 2007/08 aikana. Tamro Ruotsin asiakaspalvelu sekä apteekkien tuotetilauksia varten ylläpidetty extranet saivat parhaimmat arvosanat kyselyssä. Lisäksi pienimmät päämiehet olivat entistä tyytyväisempiä Tamroon.

Tilikauden 2007/08 aikana **Mats Johnson** nimitettiin Tamro Ruotsin uudeksi logistiikkajohtajaksi.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Ruotsin lääkemarkkinoiden ennakoitaan kasvavan 5–7 prosenttia; kasvun odotetaan pysyvän samalla tasolla kuin tilikaudella 2007/08.

Parhaillaan käynnissä oleva Ruotsin apteekkimonopolin vapauttaminen ja tarkoituksenmukaisen lainsäädännön luominen, tulee olemaan julkisen keskustelun pääaihe myös tulevalla tilikaudella. Uuden lainsäädännön pitäisi varmistaa reilu kilpailu markkinoille pyrkivien kesken. Ruotsin hallitus aikoo perustaa yrityksen, joka huolehtisi puolueettoman infrastruktuurin rakentamisesta sekä apteekkien myynnistä. Tämä yritys päättäisi, mitkä apteekit myytäisiin ja mitkä apteekit jäisivät Apoteket Ab:lle.

Tamro Ruotsi seuraa tarkasti lääkemarkkinoiden kehitystä ja tekee kaiken tarvittavan varmistaakseen asemansa ja kannattavuutensa markkinoilla. Uusi markkinaympäristö tulee tarjoamaan mahdollisuuden omistaa apteekkeja.

Myös itsehoitotuotteiden myyminen muiden kanavien kuin apteekkien kautta on ajankohtaista Ruotsissa. Maaliskuusta 2008 lähtien nikotiinikorvaustuotteita myydään noin 5 000–6 000 vähittäismyymälässä. Näiden myymälöiden kautta myydään todennäköisesti puolet kaikista nikotiinikorvaustuotteista. Viranomaiset suosittelevat, että Ruotsi vapauttaisi ensi keväänä entistä laajemman valikoiman itsehoitotuotteita.

Avainluvut

	2007/08	2006/07	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	1 685,7	1 708,3	-1,3 %
Henkilöstö keskimäärin	444	440	0,9 %

Nomeco

- liikevaihto: 1 526 (1 335) miljoonaa euroa
- henkilöstö: 620 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 73 prosenttia

Markkinakatsaus

Tilikaudella 2007/2008 Tanskan lääkemarkkinat kasvoivat 6,4 prosenttia edelliseen tilikauteen verrattuna. Lääkemarkkinoiden kasvu perustui pääosin sairaalasektorin voimakkaaseen kasvuun. Nomecon tukkukauppojen välityksellä toteuttama lääkemyynti oli päättyneellä tilikaudella suuruudeltaan 1 271 miljoonaa euroa apteekin ostohinnoin laskettuna (PPP). Nomecon lääkemyynti ylitti edellisen vuoden kasvun kuudella prosentilla, ja sen liikevaihto tilikaudella 2007/08 oli 1 526 (1 335) miljoonaa euroa. Näin ollen Nomecon liikevaihto oli 14 prosenttia suurempi kuin edellisellä tilikaudella.

Uusi eläinlääkkeiden jakelun vapauttamista koskeva laki astui Tanskassa voimaan huhtikuussa 2007. Toinen tanskalaisten lääkemarkkinoiden suuri tapahtuma oli tukkualennusten tarkempaa säätelyä koskevat määräykset. Näiden muutosten vaikutuksia ei vielä tiedetä, mutta todennäköisesti ne alentavat lääkemarkkinoiden kokonaisuutena.

Tanskassa apteekkien lukumäärä on viimeisten vuosien aikana vähentynyt. Vuonna 2002 Tanskassa oli 282 apteekkia, kun vuonna 2007 apteekkeja oli enää 252. Tanskassa apteekkitoimintaa on tehostettu joko sulkemalla pienempiä apteekkeja tai yhdistämällä niitä toisiin apteekkeihin. Suuntauksen uskotaan jatkuvan mutta hitaammin kuin viime vuosina.

Tanskassa kilpailu lääkemarkkinoilla on parin viime vuoden aikana kiristynyt. Siitä huolimatta Nomeco on pystynyt säilyttämään 70 prosentin markkinaosuutensa.

Tärkeimmät tapahtumat

Nomecon lääkevalmistajille suuntaamat varastointipalvelut ovat kehittyneet tyydyttävästi. Nomeco kehitti tilikauden 2007/08 aikana uusia palveluita asiakkailleen. Näistä palveluista esimerkkeinä ovat tietojärjestelmät, joiden avulla valvotaan ja jaetaan lääkenäytteitä sekä Business Intelligence -ratkaisuja lääkejaketun läpinäkyvyyden lisäämiseksi.

Tukkukaupassa Nomeco säilytti korkean markkinaosuutensa kehittämällä edelleen VMI-palveluaan (Vendor Managed Inventory). VMI-konseptin avulla tukkuri täydentää apteekkien varastot automaattisesti ja ennustaa apteekin myynnin. Yli puolet Tanskan apteekkeista käyttää tätä palvelua.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Tanskan lääkemyyntiin ja -jakeluun ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia.

Tanskan lääkemarkkinoiden odotetaan kasvavan noin 7 prosenttia eli hieman enemmän kuin tilikaudella 2007/08. Tämän lisäksi jo entuudestaan suhteellisen suuren rinnakkaistuontilääkkeiden osuuden (enemmän kuin 10 prosenttia) kasvun uskotaan tasaantuvan tulevina vuosina. Uudet lääkkeet suunnataan pääasiassa sairaaloille, mikä kasvattaa tämän markkinasegmentin liikevaihtoa.

Avainluvut

	2007/08	2006/07	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	1 526,1	1 334,8	14,3 %
Henkilöstö keskimäärin	620	634	-2,2 %

Tamro Suomi

- liikevaihto: 1 032 (1 041) miljoonaa euroa
- henkilöstö: 331 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 54 prosenttia

Markkinakatsaus

Vuonna 2007 Suomen lääkemarkkinat olivat suuruudeltaan 1 859 miljoonaa euroa apteekin ostohinnoin laskettuna (PPP). Suomen lääkemarkkinat kasvoivat 6 prosenttia edelliseen tilikauteen verrattuna. Tilikaudella 2007/08 Tamro Suomen liikevaihto oli 1 032 (1 041) miljoonaa euroa, jossa laskua 1 prosentti. Tamro Suomi jatkaa vankasti Suomen johtavana lääketukkurina 54 prosentin markkinaosuudellaan.

Suomen Lääkelaitos on kiristänyt lääketukkukauppojen hyviä toimintatapoja koskevaa määräystä. Uudet toimintaohjeet astuivat voimaan vuoden 2008 alussa. Toimintaohjeet koskevat esimerkiksi lääkkeiden varastointi-, pakkaus- ja logistiikkakäytäntöjä.

Syksyn 2007 terveydenhuoltoalan työtaistelutoimet vaikuttivat myös apteekkien toimintaan. Lakko ei kuitenkaan vaikuttanut lääketukkukauppasektoriin, ja lääkehuollon ketjun toiminta oli turvattu koko lakon ajan.

Tärkeimmät tapahtumat

Tamron Tampereen jakelukeskuksen kehitysprojekti valmistui vuoden 2008 alussa. Tampereen jakelukeskus on yksi Euroopan tehokkaimmista lääkkeiden jakelukeskuksista. Investoinnin tarkoitus oli lisätä lääkejakelun tehokkuutta ja laatua entisestään sekä tarjota mukavimmat ja toimivammat tilat henkilökunnalle.

Tamro Suomi uusi kylmätuotteiden kuljetukseen tarkoitetut pakkauslaatikkonsa vuonna 2007. Niin sanottu kylmäkuljetusprojekti aloitettiin keväällä 2007. Uuden pakkauslaatikon rakenne sallii entistä suuremman lämpötilavaihtelun laatikon ulkopuolella ilman, että lämpötilavaihtelut vaikuttaisivat laatikon sisältöön.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Hintojen ja marginaalien eroosio ja lääkkeiden kulutuksen kasvu aiheuttavat lisääntyvää painetta koko lääkejakeluketjuun. Tamro Suomi toimii kapasiteettinsa ääri rajoilla, joten riittävän GDP sertifioitun kapasiteetin jatkuva ylläpito ja kehittäminen vaatii lääketukkukaupan marginaalien kasvattamista tilikaudella 2008/09.

Markkinoiden epävarmuutta saattavat lisätä niin lääketukualan uudet toimijat kuin uusi lainsäädäntö, joka ottaa kantaa Internetapteekkeihin sekä vuodelle 2009 valmistella oleva korvattavia lääkkeitä koskeva viitehintajärjestelmä.

Tamro Suomi kohtaa tulevaisuuden haasteet kehittämällä jatkuvasti palveluitaan Suomen laadukkaimpana ja kustannustehokkaimpana lääketukkukaupan toimijana. Hyödyntämällä eurooppalaista verkostoaan Tamro Suomi kehittää jatkuvasti lisäpalveluja lääkevalmistajille, kuluttajille sekä muille terveydenhuoltoalalla toimiville yhteistyökumppaneilleen.

Avainluvut

	2007/08	2006/07	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	1 032,4	1 040,6	-0,8 %
Henkilöstö keskimäärin	331	335	-1,2 %

Apokjeden

- liikevaihto: 766 (723) miljoona euroa
- henkilöstö: 1 905 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 32 prosenttia tukkumyynnistä

Markkinakatsaus

Tilikaudella 2007/08 Norjan lääkemyynti, joka kattaa sekä sairaalamyynnin että sairaala-apteekkimyynnin, kasvoi 3 prosenttia ja oli suuruudeltaan 2 073 miljoonaa euroa apteekin vähittäishinnoin laskettuna. Myynti sisälsi reseptilääkkeet, itsehoitolääkkeet sekä kulutustavarat. Yksityisten apteekkien markkinakasvu, pois lukien kulutustavarat, oli 1,4 prosenttia. Markkinakasvun jatkuva hidastuminen johtui pääosin lisääntyneestä rinnakkaislääkkeiden myynnistä, mutta siihen vaikuttivat myös hallituksen hintaleikkaukset. Norjassa lääkkeiden hinnat ovat alhaisimpia koko Länsi-Euroopassa.

Tilikaudella 2007/08 Apokjedenin liikevaihto oli 766 (723) miljoonaa euroa, jossa nousua 6 prosenttia. Apokjedenin operatiivinen toiminta parani merkittävästi sen eri yksiköiden kehittämisen myötä. Parantuneeseen tulokseen ja entistä korkeampaan marginaaliin vaikuttivat kuitenkin eniten lääkemyynnin sekä kulutustavaroiden myynnin kasvu. Apteekki kulutustavaroiden ja itsehoitolääkkeiden markkinakanavana onkin vallannut sijaa tuotteiden perinteisiltä kanavilta – kemikalio-liikkeiltä ja päivittäistavarakaupoilta. Apokjeden on Norjan suurin lääkkeiden vähittäismyyjä.

Tärkeimmät tapahtumat

Kolme suurta eurooppalaista tukkuria toimii Norjan apteekkimarkkinoilla: Tilikaudella 2007/2008 Apokjeden oli Norjan apteekkimarkkinoiden suurin lääketukkuri 36 prosentin markkinaosuudellaan. Kaksi eurooppalaista kilpailijaa seurasivat 26 prosentin ja 19 prosentin markkinaosuudella. Näiden tukkureiden lisäksi Norjan apteekkimarkkinoilla toimivat myös valtion omistamat sairaala-apteekit 17 prosentin markkinaosuudella sekä muut toimijat 2 prosentin markkinaosuudella.

Vuoden 2007 lopussa Norjassa oli 613 apteekkia, joista 231 apteekkia kuului Apokjedenin omistamaan Apotek1-ketjuun.

Kilpailu asiakkaista kiihtyy entisestään – apteekteilla on entistä pidemmät aukioloajat, ja apteekkien lukumäärä on lisääntynyt. Tilikauden 2007/08 aikana Norjassa avattiin 40 uutta apteekkia, joista Apotek1 omisti 13 apteekkia. Keväällä 2007 Apotek1 lanseerasi uuden terveydenhoitotuotesarjan, jonka tuotteita myytiin yli miljoona kappaletta tilikauden 2007/08 aikana.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Norjan hallitus pyrkii jatkuvasti alentamaan geneeristen tuotteiden hintoja siinä toivossa, että yhteiskunnalle ja potilaille saataisiin yhä suurempia säästöjä. Uudet lääkkeiden hinnanleikkauksia koskevat säädökset astuvat voimaan Norjassa vuoden 2008 aikana. Näiden muutosten vaikutus selviää kuitenkin vasta myöhemmin.

Markkinakasvun odotetaan olevan maltillista tilikaudella 2008/09. Tamro-konsernin strategian mukaisesti Apokjeden jatkaa keskittymistään tehokkuuteen, kustannusseurantaan ja asiakastytyväisyyteen. Merkittävien investointien avulla Apokjeden on saavuttanut vahvan jalansijan Norjan lääkemarkkinoilla, mikä tukee yhtiön johtoasemaa myös pitkällä aikavälillä.

Avainluvut

	2007/08	2007/08	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	765,5	723,2	5,8 %
Henkilöstö keskimäärin	1 905	1 803	5,7 %

Tamro Viro

- liikevaihto: 70 (60) miljoonaa euroa
- henkilöstö: 281 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 32 prosenttia tukkumyynnistä

Markkinakatsaus

Tilikaudella 2007/08 Viron lääkemarkkinat olivat suuruudeltaan 170 miljoonaa euroa apteekin ostohinnoin laskettuna (PPP). Viron lääkemarkkinat kasvoivat tilikauden aikana 12 prosenttia. Tilikaudella 2007/08 Tamro Viron myynti oli 70 (60) miljoonaa euroa, kasvua 17% edelliseen tilikauteen verrattuna.

Vahva talouskasvu vaikutti Viron lääkemarkkinoiden kasvuun lääkekorvausjärjestelmään vaikuttavista säännöksistä ja viitehintajärjestelmän käyttöönotosta huolimatta.

Tärkeimmät tapahtumat

Kilpailutilanne tukkukaupassa jatkui kireänä tilikaudella 2007/08. Tamro Virolla oli 31 prosentin markkinaosuus tukkumyynnistä, ja Tamro Viro oli Viron suurin lääketukkukauppa.

Lääketukkujen ja apteekkien välinen vertikaalinen integraatio jatkui tilikauden 2007/08 aikana. Tamro Viron apteekkiketju Apteek1 oli Viron suurin apteekkiketju. Ketju laajensi vähittäiskauppaketjuaan 13 apteekilla.

Tilikauden 2007/08 aikana vähittäiskaupasektoria leimasi aggressiivinen kuluttajatuotteiden markkinointi. Viron pienet markkinat ovat haaste apteekkien kannattavuudelle, sillä lääkkeiden kulutus on Virossa vähäistä ja markkinasaturaatio puolestaan korkeaa (vähemmän kuin 3 000 henkilöä apteekkia kohden). Tilikaudella Tamro Viron osuus vähittäismyynnistä oli 36,5 prosenttia. Tämä prosentiosuus sisältää sekä omat että jäsenapteekit.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Viron lääkemarkkinoiden ennustetaan kasvavan tilikaudella 2008/09 noin 12 prosenttia, mutta katetaso voi laskea kireän kilpailun vuoksi.

Viron lääkelakiin odotetaan muutoksia vuoden 2008 aikana. Lakiin odotetaan asetusta, joka poistaisi apteekkien perustamista koskevat rajoitukset. Jos lakimuutos astuu voimaan, apteekkien määrä kasvaa Virossa, mikä voi nostaa lääkkeiden hintoja. Muut muutokset koskisivat sähköistä reseptiä ja sosiaalivakutuusta.

Tamro Viro pyrkii lisäämään Apteek1-ketjun kilpailukykyä ja asiakasuskollisuutta. Vähittäissektorilla Tamro Viro tutkii jatkuvasti mahdollisuuksia toimintansa laajentamiseen paikallisilla markkinoilla.

Avainluvut

	2007/08	2006/07	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	70,4	60,1	17,1 %
Henkilöstö keskimäärin	281	270	4,1 %

Tamro Latvia

- liikevaihto: 118 (107) miljoonaa euroa
- henkilöstö: 370 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 23 prosenttia tukkumyynnistä

Markkinakatsaus

Latvian lääkemarkkinat kasvoivat voimakkaasti tilikauden 2007/08 aikana: kokonaislääkemarkkinat kasvoivat 25 prosenttia, ja lääkkeiden tukkumyynni oli suuruudeltaan 260 miljoonaa euroa.

Latvian lääkemarkkinoiden kasvu johtui 15 prosentin hinnankorotuksista ja 8 prosentin volyymin kasvusta. Lääkemarkkinoiden kasvuun vaikutti myös huomattavasti kasvanut (45 prosenttia) lääkeshoidon valtionapu. Tästä huolimatta valtion korvaamien lääkkeiden osuus on Latviassa yhä Euroopan alhaisin. Korvattavien reseptilääkkeiden marginaali on 30–45 prosenttia ei-korvattavien reseptilääkkeiden marginaalia matalampi vähittäiskaupassa.

Tamro Latvian liikevaihto tilikaudella 2007/08 oli 118 (107) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi edelliseen tilikauteen verrattuna 10 prosenttia. Tamro Latvian markkinaosuus tukkumyynnistä oli 27 prosenttia, ja Tamro Latvia on Latvian toiseksi suurin lääketukkuri. Tamro Latvian markkinaosuus vähittäismyynnistä oli 26 prosenttia. Tämä prosenttiosuus sisältää sekä omat että jäsenapteekit.

Tärkeimmät tapahtumat

Tamro Latvia jatkoi laajentumistaan vähittäissektorilla sekä ostamalla lisää apteekkeja että kehittämällä jo olemassa olevia apteekkeja.

Lisätäkseen asiakasuskollisuutta Tamro Latvian apteekkiketju Gimenes Aptiekas toi markkinoille VIP-asiakkaille tarkoitetun niin sanotun kultakortin, jolla asiakkaat saavat entistä enemmän etuja. Tavallinen kanta-asiakaskortti säilyy VIP-kortin rinnalla. Gimenesin kanta-asiakkaille tarjottiin useita muitakin lisäarvoa tuottavia palveluita, esimerkiksi asiakaslehti Health Formula. Apteekkiketjulla on lähes 70 000 kanta-asiakasta.

Tamro Latvia otti käyttöön vuonna 2007 uuden integroidun IT-järjestelmän. Käyttöönotto ei sujunut ongelmitta ja se vaikutti siksi liiketoimintaan. Tilanne on nyt vakaa ja järjestelmä toimii, kuten pitääkin.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Tamro Latvian vuoden 2008 tärkein tapahtuma on uuden lääkelain viimeistely. Kyseinen laki voi rajoittaa Tamron mahdollisuuksia ostaa apteekkeja Latviassa, mikäli uuden lain mukaan vain farmaseutit voivat omistaa apteekkeja Latviassa vuodesta 2011 lähtien. Lain lopulliset piirteet ovat kuitenkin vielä epäselviä. Vuoden 2008 aikana Gimenes Aptiekas aikoo hankkia kymmenen uutta apteekkia. Sen jälkeen apteekkiketjuun kuuluisi yli 60 apteekkia.

Korvattavien lääkkeiden lisärahoituksen puute sekä hallituksen toimet inflaation leikkaamiseksi johtavat aikaisempaa hitaampaan lääketukkukaupan kasvuun. Lääketukkukaupan ennustetaan kasvavan 12 prosenttia tilikauden 2008/09 aikana.

Avainluvut

	2007/08	2006/07	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	117,6	106,5	10,4 %
Henkilöstö keskimäärin	370	311	19,0 %

Tamro Lietua

- liikevaihto: 102 (104) miljoonaa euroa
- henkilöstö: 402 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 19 prosenttia tukkumyynnistä

Markkinakatsaus

Tilikaudella 2007/08 Liettuan lääkemarkkinat kasvoivat 17 prosenttia. Liettuan lääkemarkkinat olivat suuruudeltaan 346 miljoonaa euroa apteekin ostohinnoin laskettuna (PPP). Tilikaudella 2007/08 Tamro Liettuan liikevaihto oli 102 (104) miljoonaa euroa, jossa laskua 2 prosenttia. Tämä johtui suurelta osin suuren vähittäisketjun laajentumisesta lääketukkukauppamarkkinoille.

Lääketukkujen ja apteekkien välinen vertikaalinen integraatio kasvoi huomattavasti tilikauden 2007/08 aikana. Vähittäiskaupasektorilla apteekkiketjut kasvoivat enemmän kuin yksityiset apteekit. Apteekkiketjujen kasvu johtui ketjujen aggressiivisista markkinointikeinoista sekä laajennuksista. Edellisestä johtuen, apteekkiketjut onnistuivat lisäksi parantamaan markkina-asemaansa 85 (76) prosenttiin.

Tärkeimmät tapahtumat

Tamro Lietua on Liettuan toiseksi suurin tukkukauppa, ja sillä on 19 prosentin markkinaosuus tukkumyynnistä. Tamro Liettuan apteekkiketju Seimos Vaistinella on 6 prosentin markkinaosuus vähittäiskaupasta, sisältäen omat apteekit. Tamro jatkaa laajentumista vähittäiskaupparajalla ostamalla ja avaamalla uusia apteekkeja.

Toukokuussa 2007 **Rita Juskyte** nimitettiin Tamro Liettuan vähittäiskaupan johtajaksi.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Lääkemarkkinoiden odotetaan kasvavan noin 11 prosenttia tilikauden 2008/09 aikana. Apteekkiketjut kasvavat keskimääräistä markkinakasvua nopeammin ja lisäävät markkinaosuuttaan.

Vähittäismyymien välinen hintakilpailu ja asiakkaiden hintatietoisuus rajoittavat marginaalin kasvua sekä lääketukku- että vähittäiskaupassa. Pätevän henkilökunnan puute ja korkea inflaatio voivat johtaa vähittäiskaupan henkilökuntakulujen kasvuun.

Tilikaudella 2008/09 Tamro Liettuan päätavoite on vahvistaa asemaansa tukkukaupassa ja lisätä markkinaosuuttaan vähittäismyynnissä.

Avainluvut

	2007/08	2006/07	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	101,5	103,9	-2,3 %
Henkilöstö keskimäärin	402	422	-4,7 %

PHOENIX Pharma Polska

- liikevaihto: 363 (348) miljoonaa euroa
- henkilöstö: 359 henkilöä
- keskimääräinen markkinaosuus: 3 prosenttia

Markkinakatsaus

Tilikaudella 2007/08 Puolan lääkemarkkinat olivat suuruudeltaan 5 217 miljoonaa euroa apteekin ostohinnoin laskettuna (PPP). Puolan lääkemarkkinat kasvoivat 10 prosenttia tilikauteen 2006/07 verrattuna. Lääkkeiden vähittäiskauppamarkkinat kasvoivat 8,7 (3,6) prosenttia, ja sairaaloiden markkinakasvu oli 7,1 (8,7) prosenttia. Tilikaudella 2007/08 PHOENIX Pharma Polskan myynti oli suuruudeltaan 363 (348) miljoonaa euroa, jossa nousua 4 prosenttia.

Terveydenhuollon palveluita koskeva laki astui voimaan Puolassa tilikauden 2007/08 aikana. Lain keskeisin vaikutus oli se, että päämiehet eivät voi tarjota erikoishintoja tai -ehtoja yksittäisille tukkureille palautettavista tuotteista. Uusi laki kieltää myös apteekkeja antamasta kuluttajille alennuksia korvattavista reseptilääkkeistä.

Puolassa apteekkien lukumäärä kasvoi tasaisesti tilikauden 2007/08 aikana, ja vuoden 2007 lopulla Puolassa oli jo 12 500 apteekkia. Tilikauden aikana Puolassa oli keskimäärin 2 950 ihmistä kutakin apteekkia kohti, ja yksi henkilö kulutti lääkkeisiin vuodessa keskimäärin noin 120 euroa. Tämä kehitys on johtanut erityisesti itsenäisten apteekkien väliseen kiristyvään kilpailuun.

PHOENIX Pharma Polska säilytti markkina-asemansa haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta.

Tärkeimmät tapahtumat

Tilikauden 2007/08 aikana **Piotr Stopczyk** nimitettiin PHOENIX Pharma Polskan toimitusjohtajaksi.

Arthur Dzagarow nimitettiin PHOENIX Pharma Polskan liiketoiminnan kehitysjohtajaksi ja **Izabela Kubisiak** nimitettiin logistiikkajohtajaksi Dzagarowin tilalle.

Tulevaisuudennäkymät tilikaudelle 2008/09

Myös tilikausi 2008/09 näyttää haastavalta Puolan lääkehuollolle. Puolan uusi valtiovarainministeri on valmistellut esitystä, joka vapauttaisi kaksi jäljellä olevaa valtiollista lääketukkuria (Cefarmin Bialystokissa ja Cefarmin Varsovassa).

Tilikaudella 2008/09 myös terveydenhuollon palveluita koskevaan lakiin on odotettavissa lisäyksiä – hallitus esimerkiksi suunnittelee vähentävänsä erityiskorvattaviin lääkkeisiin käytettävää rahaa.

Tilikaudella 2008/09 markkinakasvun odotetaan pysyvän maltillisena, mutta Tamro uskoo Puolan merkittäviin kasvumahdollisuuksiin pitkällä aikavälillä.

Avainluvut

	2007/08	2006/07	Muutos
Liikevaihto, miljoonaa euroa	362,7	347,9	4,3 %
Henkilöstö keskimäärin	359	321	11,8 %

Hallituksen toimintakertomus 2006/07

Tilikaudella 2007/08 Tamro-konserni paransi tulostaan. Huolimatta kovasta kilpailusta, Tamro säilytti asemansa johtavana lääketukkuuna Pohjoismaissa ja Baltiassa.

Toimintaympäristö ja markkinat

Lääkemarkkinat kasvoivat Pohjoismaissa voimakkaammin kuin parina edellisenä vuotena. Varsinkin sairaalasektori kehittyi vahvasti entistä nykyaikaisempien ja kalliimpien hoitomenetelmien käytön vuoksi. Tukkumyynnin marginaalit pysyivät hyvin alhaisella tasolla verrattuna lääkejakelehtijun muiden toimijoiden marginaaleihin. Eri maiden hallitukset tarkkailevat reseptilääkkeiden kulutusta ja pyrkivät hillitsemään kasvua hallinnollisilla toimenpiteillä.

Ruotsissa lääkemarkkinat kasvoivat 6,8 % edellisvuoteen verrattuna. Tähän vaikuttivat uusien lääkkeiden lisääntynyt käyttö ja ikääntyvän väestön tuomat muutokset lääkkeiden kulutukseen. Suunnitelmat Ruotsin apteekkijärjestelmän vapauttamiseksi julkistettiin tammikuussa 2008. Hallitus aloittaa lainmuutoksen laatimisen keväällä 2008 ja eduskunta tekee myöhemmin tänä vuonna päätöksensä laista.

Edellisvuoden negatiiviseen markkinakehitykseen verrattuna Suomen lääke-markkinoiden 6,2 %:n kasvu, oli merkittävää. Tämä johtui pääasiassa sairaalasektorin voimakkaasta kasvusta.

Tanskan lääke-markkinat kasvoivat 6,0 %. Kasvu sairaalasektorilla oli merkittävää uusien ja kalliimpien lääkkeiden lisääntyneen käytön vuoksi. Rinnakkaislääkkeiden osuus markkinoista kasvoi edelleen noin 50 prosenttiin. Myös rinnakkaistuonti on ollut verrattain korkeaa, yli 10 %, mutta sen odotetaan jäävän tälle tasolle.

Norjassa kasvu oli tasaisempaa ja hitaampaa kuin muissa Pohjoismaissa. Lääkemarkkinat kasvoivat 2 % edellisvuoteen verrattuna. Yleistä korvausjärjestelmää muutettiin useiden tuotteiden osalta. Rinnakkaislääkkeiden markkinaosuus on kasvanut huomattavasti. Samanaikaisesti rinnakkaislääkkeiden hintoja on laskettu niin kutsutun porrastetun hintamallin mukaisesti, mikä tuo valtiolle merkittäviä säästöjä.

Myös Baltiassa markkinakasvu jatkui. Virossa lääke-markkinoiden kasvu oli 19 %, Latviassa 23 % ja Liettuassa 13 %. Lääkkeiden kulutus Baltian markkinoilla on edelleen tuntuvasti alemmalla tasolla kuin EU:ssa keskimäärin. Voimakas kasvu johtuu kuluttajien ostovoiman ja yhteiskunnan lääkekorvausten tason kasvusta, joka on silti maltillista verrattuna EU:n keskimääräiseen. Kasvuun vaikutti myös rinnakkaislääkkeiden alhainen markkinaosuus.

Puolassa lääke-markkinat kasvoivat 10 %. Tukkukauppa-markkinoiden keskittyminen jatkui ja apteekkien lukumäärä lisääntyi edelleen, joskin hitaammin kuin vuotta aiemmin. Puolan apteekkilainsäädäntö rajoittaa liiketoiminnan kehittämistä.

Venäjällä kuluttajien parempi ostovoima ja valtion panostus lääkehuoltoon on jo useamman vuoden ajan näkynyt lääkkeiden kulutuksen kasvuna. Lääkemarkkinat kasvoivat kuitenkin maltillisesti, 5 % edellisvuoteen verrattuna. Tukku- ja vähittäiskaupan keskittyminen jatkui.

Tamro säilytti asemansa Pohjoismaiden johtavana lääketukkuuna ja eräänä johtavista vähittäiskauppiasta. Yhtiön lääkkeiden tukkumyynti Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa kasvoi 6 %. Tamron markkinaosuus Pohjoismaiden tukkumyynnissä oli näin 54,8 %, mikä oli 1,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tamro-konserni on osa Phoenix-konsernia.

Pääasialliset tapahtumat 2007/08

Merkittävä investointi Tamro Suomen Tampereen jakelukeskuksessa saatiin päätökseen. Investoinnin tarkoituksena on lisätä toiminnan tehokkuutta ja parantaa henkilöstön tilojen toimivuutta.

PHOENIX Pharma Polskan toimitusjohtajaksi nimitettiin Piotr Stopczyk syyskuussa 2007.

Tamro-konsernin viestintäjohtajaksi nimitettiin Terhi Kivinen marraskuussa 2007.

Taloudellinen kehitys 2007/08

Tamro-konsernin liikevaihto tilikaudella 2007/08 oli 5 605,2 (5 464,5) miljoonaa euroa, jossa on 2,6 % kasvua edellisvuoteen verrattuna

Tamro-konsernin liikevoitto oli 122,4 (117,4) miljoonaa euroa, ja liikevoittomarginaali 2,2 (2,1) %. Tilikauden voitto oli 88,8 (126,4) miljoonaa euroa sisältäen satunnaiset erät. Oman pääoman tuotto oli 25,1 (36,8) % ja omavaraisuusaste 26,4 (30,8) %. Edellisenä vuonna (2006/07) Tamro-konserni myi Tamro Medlab -ryhmän.

Rahoitus

Tilikautena 2007/08 Tamro-konsernin rahoitusasema säilyi edelleen vahvana.

Raportoitu nettovelka oli tilikauden lopussa 10,8 miljoonaa euroa (-2,5 miljoonaa euroa). Efektiivinen nettovelka tilivuoden lopussa, johon sisältyy tammikuussa myydyt 189,7 (190,7) miljoonan euron saatavat, oli 200,5 (188,2) miljoonaa euroa. Tilivuoden lopussa konsernin likvidit varat olivat 38,6 (55,2) miljoonaa euroa. Tilikauden päättyessä Tamro-konsernin pääpankkien kanssa tehtyjen valmiusluottojärjestelyjen käytettävissä oleva vapaa limiitti oli 200,0 (200,0) miljoonaa euroa ja arvopaperistamisohjelmissa oleva vapaa limiitti yhteensä 56,0 (56,0) miljoonaa euroa.

Tilikauden lopun erinomaisen likviditeettitilanteen ansiosta Tamron ylimääräinen yhtiökokous päätti jakaa lisäosinkoa 1,10 euroa osakkeelta, yhteensä 125,9 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin tammikuussa 2008. Konsernin velkaantumisaste kasvoi edelliseen tilikauteen verrattuna ja oli 3,2 (-0,7) %.

Vapaa kassavirta ja nettokäyttöpääoma

Koko vuoden liiketoiminnan kassavirta oli 137,3 (118,2) miljoonaa euroa ennen muutoksia nettokäyttöpääomassa ja investoinneissa. Kassavirta nettokäyttöpääoman muutoksesta oli 11,5 (-6,7) miljoonaa euroa. Arvopaperistamisohjelman mukaiset saatavien myynnit säilyivät edellisen vuoden tasolla. Nettoinvestointien vaikutus kassavirtaan oli -31,8 (26,0) miljoonaa euroa negatiivinen, vertailuajankohdan nettoinvestoinneissa on otettu huomioon MedLab -ryhmän myynti. Tilikauden vapaa kassavirta oli 116,0 (152,0) miljoonaa euroa.

Rahoituskulut

Koko vuoden nettorahoituskulut 2007/08 olivat -1,9 (-6,2) miljoonaa euroa. Muutos rahoituskuluissa johtui kertaluontoisista eristä. Nettokorkokulut olivat -2,9 (-3,7) miljoonaa euroa, valuuttakurssierot olivat 0,7 (-0,2) miljoonaa euroa ja muut rahoituskulut ja -tuotot olivat 0,3 (-2,3) miljoonaa euroa.

Investoinnit ja yrityskaupat

Investoinnit ja liiketoimintaostot olivat 37,1 (32,8) miljoonaa euroa. Investointeja tehtiin pääasiassa jakelukeskuksen laajennukseen Suomessa ja vähittäiskaupparektorille Norjaan sekä Baltiaan. Tampereen jakelukeskuksen laajennus valmistui ja entistä tehokkaampi jakelukeskus otettiin käyttöön tilivuoden 2007/08 lopussa.

Muutoksia konsernirakenteessa

Konsernirakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia viime tilikauden aikana.

Henkilöstö ja organisaatio

Tilikauden 2007/08 aikana Tamro-konsernin palveluksessa oli keskimäärin 4 736 (4 693) henkilöä. Heistä 40 % työskenteli Norjassa, 13 % Tanskassa, 9 % Ruotsissa, 9 % Liettuassa, 7 % Suomessa, 8 % Latviassa, 8 % Puolassa ja 6 % Virossa.

Hallitus ja tilintarkastajat

Yhtiökokouksessa 28.3.2007 Tamron hallitukseen jäsenet valittiin uudelleen. Dr Bernd Scheifele valittiin uudelleen hallituksenpuheenjohtajaksi. Matti Elovaara, Mikael von Frenckell, Dr Lorenz Näger, Reimund Pohl sekä Dr Reinhard Rupp valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi.

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin uudelleen KHT-yhteisö Ernst & Young Oy ja KHT-tilintarkastaja Anna-Majja Simola.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen ei tapahtunut mitään merkittävää.

Tulevaisuuden näkymät 2008/09

Ruotsia lukuun ottamatta Tamron tulevaisuuden näkymät säilyvät ennallaan. Suomessa viitehintajärjestelmän käyttöönotto tapahtuu vuoden 2009 alussa. Tämä saattaa vaikuttaa kasvuun negatiivisesti vuoden 2009 alusta eteenpäin. Pohjoismaisten markkinoiden odotetaan kasvavan 4–5 % tilikaudella 2008/09. Baltian markkinoiden kasvun odotetaan olevan noin 12 %:n tasolla.

Ruotsin apteekkimarkkinoiden vapautumisen kilpailulle odotetaan tapahtuvan tammikuussa 2009. Siirtymäajan arvioidaan kestävän noin 2–3 vuotta, jolloin myös Tamron täytyy olla joustava ja valmis omaksumaan erilaisia liiketoimintatapoja. Tämän jakson aikana investoinnit ovat mahdollisia.

Puolassa valtion omistamien tukkuliikkeiden yksityistäminen jatkuu ja lääkelakiin on odotettavissa lisää muutoksia. Virossa uusi lääkelaki vapauttaa vähittäismyymispisteiden säännöstelyn, samalla kun Latviassa siirrytään vastakkaiseen suuntaan eli lääkelakiin tulee uusia rajoitteita. Mikäli rajoitukset Latviassa toteutuvat, sillä saattaa olla vaikutusta kilpailutilanteeseen ja järjestelmän tehokkuuteen. Laissa ehdotetaan, että vain apteekkarit voivat perustaa apteekkeja vuoden 2011 alusta lähtien.

Tamro-konserni jatkaa kustannustehokkuuteen ja asiakastyytyväisyyteen perustuvaa strategiaansa ja kustannusjohtajuuttaan kaikessa liiketoiminnassaan. Konserni jatkaa kasvumahdollisuuksien etsimistä olemassa olevilla markkinoilla sekä niiden ulkopuolella. Niillä markkinoilla missä se on mahdollista, Tamro laajentaa vähittäismyymintötoimintaansa. Pula ammattitaitoisesta apteekkihenkilöstöstä ja kova kilpailu työvoimasta ovat merkittäviä haasteita vähittäismarkkinapuolella ja uhkaavat Tamro-konsernin vakaata kasvua. Tamro odottaa operatiivisen kannattavuutensa paranevan edelliseen vuoteen verrattuna.

Liikevaihto yksiköittäin (milj. euroa)	11/07-1/08 2007	8-10 2007	5-7 2007	2-4 2007	2/07-1/08 2007	2/06- 1/07 2006	Muutos, %
Tamro Ruotsi	407,3	425,6	423,4	429,4	1 685,7	1 708,3	-1,3
Tamro Tanska	401,2	378,6	390,7	355,6	1 526,1	1 334,8	14,3
Tamro Suomi	272,0	266,5	252,3	241,6	1 032,4	1 040,6	-0,8
Tamro Norja	200,1	193,9	195,2	176,3	765,5	723,2	5,8
Tamro Viro	18,9	17,1	17,3	17,1	70,4	60,1	17,1
Tamro Latvia	31,9	29,8	25,9	30,0	117,6	106,5	10,4
Tamro Liettua	26,9	25,1	23,8	25,7	101,5	103,9	-2,3
Tamro Puola	95,1	92,5	86,3	88,8	362,7	347,9	4,3
Tamro MedLab	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	61,2	-100,0
Muut ja sisäinen	-14,8	-15,4	-14,3	-12,2	-56,7	-22,0	157,7
Yhteensä	1 438,6	1 413,7	1 400,6	1 352,3	5 605,2	5 464,5	2,6

Henkilöstö yksiköittäin, keskimäärin	11/07-1/08 2007	8-10 2007	5-7 2007	2-4 2007	2/07-1/08 2007	2/06- 1/07 2006	Muutos, %
Tamro Ruotsi	438	462	457	428	444	440	0,9
Tamro Tanska	633	638	623	594	620	634	-2,2
Tamro Suomi	329	329	333	330	331	335	-1,2
Tamro Norja	1 939	1 925	1 906	1 855	1 905	1 803	5,7
Tamro Viro	293	286	277	269	281	270	4,1
Tamro Latvia	383	375	370	357	370	311	19,0
Tamro Liettua	395	402	405	408	402	422	-4,7
Tamro Puola	357	362	362	355	359	321	11,8
Tamro MedLab	0	0	0	0	0	133	-100,0
Muut	23	22	25	22	24	24	0,0
Henkilöstö yhteensä	4 790	4 801	4 758	4 618	4 736	4 693	0,9

Hallitus ja tilintarkastajat

Hallitus 7.4.2006 lukien

Dr Bernd Scheifele	hallituksen puheenjohtaja s. 1958 valittiin hallitukseen v. 2000, puheenjohtajaksi v. 2001oik. kand., Konsernijohtaja, HeidelbergCement AG
Mikael von Frenckell	s. 1947 valittiin hallitukseen v. 1995 valtiot. maist., Sponsor Capital Oy:n hallituksen puheenjohtaja, kauppaneuvos
Matti Elovaara	s. 1939 valittiin hallitukseen v. 2003 ekonomi, kauppaneuvos
Dr Lorenz Näger	s. 1960 valittiin hallitukseen v. 2000 kauppatiet. toht., MBA, Talousjohtaja, HeidelbergCement AG
Reimund Pohl	s. 1952 valittiin hallitukseen v. 2000 MBA, Konsernijohtaja, PHOENIX Group
Dr Reinhard Rupp	s. 1953 valittiin hallitukseen v. 2006 TTT, Talousjohtaja, PHOENIX Group
Tilintarkastajat	
Anna-Majja Simola	KHT-tilintarkastaja ja KHT-yhteisö Ernst & Young Oy

Konsernin tuloslaskelma

(tuhatta euroa)	LIITE	1.2.2007- 31.1.2008	%	1.2.2006- 31.1.2007	%
LIKEVAIHTO	1	5 605 187	100,0	5 464 525	100,0
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	2	3 638		6 302	
Materiaalit ja palvelut	3	5 144 206		5 028 195	
Henkilöstökulut	4	211 291		194 551	
Poistot ja arvonalentumiset	5	32 336		33 735	
Liiketoiminnan muut kulut		98 603		96 981	
Liiketoiminnan kulut yhteensä		5 486 436		5 353 462	
LIIKEVOITTO		122 389	2,2	117 365	2,1
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-1 869		-6 204	
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	10	232		206	
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		120 752	2,2	111 367	2,0
Satunnaiset erät	7	0		48,496	
VOITTO ENNEN VEROJA		120 752	2,2	159 863	15,4
Tuloverot	8	-31 864		-33 248	
Vähemmistön osuus		-132		-210	
TILIKAUDEN VOITTO		88 756	1,6	126 405	2,3

Konsernin tase

(tuhatta euroa)	LIITE	31.1.2008	%	31.1.2007	%
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	9	7 055		4 868	
Liikearvo	9	164 785		168 959	
Konserniliikearvo	9	6 211		4 172	
Aineelliset hyödykkeet	9	144 891		141 079	
SIJOITUKSET					
Osuudet saman konsernin yrityksissä		44		99	
Osakkuusyritysten osakkeet ja osuudet	10	17 138		16 996	
Muut osakkeet ja osuudet	10	286		297	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		340 410	26,7	336 470	27,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus		391 672		357 731	
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	11	20 993		20 075	
Lyhytaikaiset saamiset	12	483 593		444 660	
Rahoitusarvopaperit		2 154		34 293	
Rahat ja pankkisaamiset		36 433		20 929	
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		934 845	73,3	877 688	72,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 275 255	100,0	1 214 158	100,0

(tuhatta euroa)	LIITE	31.1.2008	%	31.1.2007	%
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma	15	114 837		114 837	
Ylikurssirahasto	14	5 641		5 641	
Arvonkorotusrahasto		1 093		1 093	
Muut rahastot		99		99	
Kertyneet voittovarot		125 475		125 098	
Tilikauden voitto		88 756		126 405	
		335 901	26,3	373 173	30,7
Vähemmistöosuus		310	0,0	207	0,0
PAKOLLISET VARAUKSET	16	1 597	0,1	2 035	0,2
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen vieras pääoma	17	28 701		28 887	
Lyhytaikainen vieras pääoma	18	908 746		809 856	
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		937 447	73,5	838 743	69,1
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 275 255	100,0	1 214 158	100,0

Konsernin rahoituslaskelma

(miljoonaa euroa)	1.2.2007- 31.1.2008	1.2.2006- 31.1.2007
Liikevoitto	121,3	115,9
Poistot, arvonalennukset ja muut korjaukset	32,1	30,4
Rahoituksen tuotot ja kulut	-4,4	-5,9
Muut tuotot ja kulut	2,4	-6,4
Verot	-14,1	-15,9
RAHAVIRTA ENNEN KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOKSIA	137,3	118,2
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-36,4	-66,6
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	-39,4	-84,2
Korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	86,3	158,6
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOKSET	10,5	7,7
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	147,8	126,0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-37,1	-32,8
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä sijoitusten myynnit	5,3	58,9
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-31,8	26,0
VAPAA KASSAVIRTA	116,0	152,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	5,0	0,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-3,9	-39,9
Pitkäaikaisten sijoitusten lisäys (-), vähennys (+)	-1,0	0,5
Lyhytaikaisten sijoitusten lisäys (-), vähennys (+)	-7,0	1,5
Osingot	-125,9	-67,8
Muuntoerot ja muut muutokset	0,1	-1,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-132,7	-106,7
LIKVIDIEN VAROJEN LISÄYS (+), VÄHENNYS (-)	-16,7	45,3
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	55,2	9,9
VALUUTTAKURSSIEN VAIKUTUKSET	0,1	0,0
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	38,6	55,2

Vuoden 2007/08 käyttöpääoman muutoksessa on mukana saatavien myynnin väheneminen 1 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2006/07 käyttöpääoman muutoksessa on mukana saatavien myynnin kasvu 14 miljoonalla eurolla.

Emoyhtiön tuloslaskelma

(tuhatta euroa)	LIITE	1.2.2007- 31.1.2008	%	1.2.2006- 31.1.2007	%
LIKEVAIHTO	23	1 032 440	100,0	1 041 403	100,0
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	24	0		31	
Materiaalit ja palvelut	25	993 556		1 004 981	
Henkilöstökulut	26	18 735		17 548	
Poistot ja arvonalentumiset	27	3 908		3 613	
Liiketoiminnan muut kulut		6 887		5 030	
Liiketoiminnan kulut yhteensä		1 023 086		1 031 172	
LIKEVOITTO		9 354	0,9	10 262	1,0
Rahoitustuotot ja -kulut	28	71 937		-1 735	
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		81 291	7,9	8 527	0,8
Satunnaiset erät	29	-5 949		51 230	
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		75 342	7,3	59 757	5,7
Tilinpäätössiirrot	30	884		1 307	
Tuloverot	31	-2 955		-2 367	
TILIKAUDEN VOITTO		73 271	7,1	58 697	5,6

Emoyhtiön tase

(tuhatta euroa)	LIITE	31.1.2008	%	31.1.2007	%
PYSYVÄT VASTAAVAT					
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	32	3 764		2 662	
Liikearvo	32	511		1 069	
AINEELLISET HYÖDYKKEET	32	43 360		41 333	
SIJOITUKSET					
Osuudet saman konsernin yrityksissä	33	426 182		426 182	
Osakkuusyritysten osakkeet ja osuudet	10	14 814		14 814	
Muut osakkeet ja osuudet	34	146		146	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		488 777	61,4	486 206	64,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
VAIHTO-OMAISUUS		86 547		75 132	
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	35	316		376	
Lyhytaikaiset saamiset	36	203 814		181 732	
Rahoitusarvopaperit		54		52	
Rahat ja pankkisaamiset		16 971		9 251	
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		307 702	38,6	266 543	35,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ		796 479	100,0	752 749	100,0

(tuhatta euroa)	LIITE	31.1.2008	%	31.1.2007	%
OMA PÄÄOMA	38				
Osakepääoma	14	114 837		114 837	
Ylikurssirahasto		5 640		5 640	
Arvonkorotusrahasto		1 093		1 093	
Edellisten tilikausien voittovarot		87 790		155 039	
Tilikauden voitto		73 271		58 697	
		282 631	35,5	335 306	44,5
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Poistoero	39	23 683	3,0	24 567	3,3
PAKOLLISET VARAUKSET	40	557	0,1	591	0,1
VIERAS PÄÄOMA					
Lyhytaikainen vieras pääoma	41	489 608	61,5	392 285	52,1
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		796 479	100,0	752 749	100,0

Emoyhtiön rahoituslaskelma

(miljoonaa euroa)	1.2.2007- 31.1.2008	1.2.2006- 31.1.2007
Liikevoitto	9,4	10,3
Poistot, arvonalennukset ja muut korjaukset	3,9	3,6
Rahoituksen tuotot ja kulut	66,0	-0,3
Muut tuotot ja kulut	0,0	-0,1
Verot	-0,8	-1,7
RAHAVIRTA ENNEN KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOKSIA	78,5	11,8
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-11,4	-2,8
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	-13,3	10,7
Korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	33,3	13,7
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOKSET	8,6	21,6
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	87,1	33,4
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-6,5	-3,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä sijoitusten myynnit	0,0	56,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6,5	53,0
VAPAA KASSAVIRTA	80,6	86,4
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	0,0	0,0
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	-10,6	-4,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	0,0	-0,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	63,6	-5,4
Muut muutokset	0,0	0,4
Osingot	-125,9	-68,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-72,9	-77,8
LIKVIDIEN VAROJEN LISÄYS (+), VÄHENNYS (-)	7,7	8,6
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	9,3	0,7
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	17,0	9,3

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tamro Oyj:n tilinpäätös ja konsernitilinpäätös on laadittu Suomen tilinpäätöksen laadintaa säätelevän lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Suomen tilinpäätöslainsäädäntö perustuu olennaisilta osin Euroopan Unionin 4. ja 7. direktiivin määräyksiin. Tamro-konsernin emoyhtiö on Phoenix Pharmahandel AG & Co KG, kotipaikka Mannheim, Saksa.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Tilinpäätös käsittää emoyhtiö Tamro Oyj:n lisäksi ne kotimaiset ja ulkomaiset tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä konserni hallitsee joko suoraan tai välillisesti yli puolta. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt on sisällytetty konsernitilinpäätökseen hankinta-ajankohdasta lähtien. Mikäli tytäryhtiö on myyty ennen tilikauden loppua, sisältyy yhtiö konsernitilinpäätökseen myyntiajankohtaan saakka.

Konsernitilinpäätös ei sisällä pienempiä pääosin toimimattomia yhtiöitä. Konsernitilinpäätökseen sisällytettävillä yhtiöillä ei ole olennaista vaikutusta oikean ja riittävän kuvan antamisesta konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöstitiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Osakkuusyhtiöiksi katsotaan yhtiöt, joissa konsernilla on 20 - 50 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Osuutta ZAO Rostan vuosituloksesta ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen, koska tarpeellisia tietoja ei ole mahdollista saada tilinpäätökseen laatimiselle säädettyssä määräajassa. Eräitä pieniä osakkuusyhtiöitä ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen. Näiden yhtiöiden vaikutus oikean ja riittävän kuvan antamiseen konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta on epäolennainen.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on käytetty sekä hankintameno- että poolingmenetelmää.

Poolingmenetelmä

Tamro AB:n sekä Nomeco AS:n osakkeiden eliminoinnissa on käytetty poolingmenetelmää. Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintameno eliminointi on ensin tehty tytäryhtiön sidotusta omasta pääomasta hankintavuoden alussa, sen jälkeen Tamro Oyj:n suunnatusta annista syntyneestä ylikurssirahastosta ja viimeiseksi konsernin muista vapaista jakokelpoisista omista pääomista. Näin ollen hankinnoista ei ole syntynyt konserniaktiivaa.

Hankintameno menetelmä

Muiden tytäryhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on käytetty hankintameno menetelmää.

Tytäryhtiöosakkeiden hankinta-arvon ja oman pääoman erotus kohdistetaan tytäryhtiöiden käyttöomaisuuteen. Kohdistusten jälkeinen konserniaktiiva esitetään taseessa omana eränään, joka poistetaan tasapoistoin enintään 10 vuodessa, kuitenkin niin, että oleellisten ja strategisesti merkittävien yrityskauppojen konserniaktiiva voidaan erityisperusteiden poistaa enintään 20 vuodessa. Konsernipassiiva tuloutetaan sen vaikutusaikana.

Ulkomaiset tytäryhtiöt ja muuntoerot

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muunnettu ja ryhmitelty vastaamaan Suomen kirjanpitolakia.

Ulkomaisten yhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden painotettuun keskipurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin noteeraamaan keskipurssiin. Muuntoerot kirjataan suoraan omiin pääomiin. Emoyhtiön ruotsalaiselta tytäryhtiöltä olevan oman pääoman luonteisen pitkäaikaisen lainasaamisen kurssierot on konsernin tilinpäätöksessä kirjattu muuntoeroihin.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus lasketaan vähemmistön osuudesta tytäryhtiöiden omasta pääomasta ja tilikauden nettotuloksesta, jollei esimerkiksi osakassopimuksessa ole muusta sovittu.

Tilikausien pituus

Kaikkien konserniin kuuluvien yhtiöiden tilikausi on 1. helmikuuta – 31. tammikuuta.

Sisäiset liiketapahtumat

Sisäiset liiketapahtumat, kuten konsernin sisäinen myynti ja sisäiset ostot, konserniyhtiöiden jakamat keskinäiset osingot, yhtiöiden väliset saatavat ja velat sekä toisesta konserniyhtiöstä hankitun vaihto- ja käyttöomaisuuden arvoon sisältyvä kate, on eliminoitu. Konsernin ja osakkuusyhtiöiden välisten käyttöomaisuuskauppojen yhteydessä syntyneet myyntivoitot eliminoidaan omistussuhteiden suhteessa. Erä vähennetään konsernin kertyneistä voittovaroista ja käyttöomaisuudesta. Eliminoitu myyntivoitto tuloutetaan poistojen tahdissa.

Käyttöomaisuus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä tehdyillä suunnitelmapoistoilla. Lisäksi eräisiin kiinteistöihin sisältyy arvonkorotuksia, jotka on eritelty taseen liitetiedoissa. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat alkuperäiseen hankintamenuon ja hyödykkeen taloudelliseen käyttöikään. Poistot on pääosin tehty tasapoistoina seuraavin poistoajoin

aineettomat oikeudet	5-10 vuotta
liikearvo	5-10 vuotta
konserniliikearvo	5-20 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	5-7 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	10-40 vuotta
koneet ja kalusto	3-10 vuotta
muut aineelliset hyödykkeet	5-10 vuotta

Rakennusaikaiset korot

Emoyhtiön pääkonttorin ja varistorakennusten rakennusaikaiset korot sisältyvät rakennuksen hankintamenuon ja on poistettu suunnitelman mukaan kymmenessä vuodessa.

Leasing

Normaalit leasingmaksut on käsitelty vuokratuluna. Rahoitusleasingsopimukset on kirjattu taseeseen. Maksamattomat leasingmaksut on esitetty tilinpäätöksen vastuissa.

Tietohallintokulut (IT)

Ostetut ohjelmalisenssit on pääosin aktivoitu ja sisältyvät taseen aineettomiin oikeuksiin. Lisenssien hankintamenuo poistetaan korkeintaan viidessä vuodessa. Pienet ohjelmisto-ostot on kirjattu vuosikuluksi. Merkittävät oman ja ostetun ohjelmistotyön menot on aktivoitu taseeseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Konsernin tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi.

Sijoitukset rahoitusinstrumentteihin

Sijoitukset rahoitusinstrumentteihin sisältyvät vaihtuvien vastaavien erään rahoitusomaisuusarvopaperit. Rahoitusinstrumentteihin sisältyvät joukkovelkakirjat on arvostettu ylikurssin jaksotuksella huomioituun hankintahintaan tai tätä alempaan markkina-arvoon. Konsernissa ei ole tilikauden päättyessä merkittäviä pitkäaikaisia sijoituksia rahoitusinstrumentteihin.

Johdannaisinstrumentit

Valuuttajohdannaisia käytetään tase-erien suojaamiseen ja niistä aihetuneet kurssierot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Valuuttajohdannaisopimukset arvostetaan tilinpäätöshetken valuuttakurssilla tuloslaskelmaan ja taseeseen ja niihin liittyvä korkoero jaksotetaan ajan kulumisen peruusteella tulokseen.

Vaihto-omaisuus

Varaston arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta, eli varasto arvostetaan hankintahintaan, jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan sen mukaan, mikä näistä arvoista on alhaisin. Aineiden ja tarvikkeiden käyttö on kirjattu FIFO-periaatteen mukaan.

Ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat

Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryhtiöiden kaikki ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin keskipörssin mukaan. Ulkomaisten konserniyhtiöiden ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on muunnettu asianomaisen maan tilinpäätöspäivän valuuttakurssiin. Valuuttamääräiset avoimet johdannaissopimukset on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin ja niistä aiheutuneet kurssierot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

Eläkesitoumukset

Eläkekulut on laskettu noudattaen kunkin maan paikallista lainsäädäntöä. Konserniyhtiöiden eläketurva on pääosin hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Työehtosopimuksiin perustuvat eläkevastuut sisältyvät taseen pitkäaikaisiin eläkelainoihin tai saamisiin, mikäli rahasto on ylijäämäinen. Eläke-edut näissä tapauksissa ovat suurelta osin työmarkkinaosapuolten sopimia, eikä yhtiö voi niihin vaikuttaa.

Tilinpäätössiirrot ja vapaaehtoiset varaukset

Tilinpäätössiirtoja ovat vapaaehtoisten varausten muutokset ja poistoero. Emoyhtiössä suunnitelman ylittävät verotuspoistot esitetään tuloslaskelmassa tilinpäätössiirtoina. Kertyneet suunnitelman ylittävät verotuspoistot esitetään emoyhtiössä yhtenä eränä vapaaehtoisissa varauksissa. Konsernin tase ja tuloslaskelma esitetään ilman vapaaehtoisia varauksia ja tilinpäätössiirtoja. Konserniyhtiöiden taseen vapaaehtoiset varaukset on jaettu laskennalliseen verovelkaan, joka sisältyy pitkäaikaisiin velkoihin, ja vapaaseen omaan pääomaan. Vastaavasti konserniyhtiöiden tilinpäätössiirrot on eliminoitu konsernin tuloslaskelmasta kuitenkin huomioiden laskennallisen verovelan vaikutus.

Vapaaehtoisten varausten oman pääoman osuus konsernitalinpäätöksessä ei ole jakokelpoista omaa pääomaa.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina taseessa esitetään eriä ja vastuita, jotka kohdistuvat tilikauteen tai edellisiin tilikausiin ja jotka tilinpäätöspäivänä varmasti tai erittäin todennäköisesti johtavat vastaisiin menetyksiin, mutta joiden realisoitumisen ajankohta tai menetyksen suuruus ei ole tarkasti tiedossa.

Vastaisen menetyksen suuruus on laskettu tilinpäätöksen laatimisaikakohdan näkemyksen mukaan. Pakollisten varausten tulosvaikuttaiset muutokset sisältyvät siihen tuloslaskelman erään, johon ne luonteensa mukaan kuuluvat.

Liikevaihto

Liikevaihto koostuu varsinaisen toiminnan myyntituotoista ja vuokratuotoista sekä vähäisistä pysyvien vastaavien myyntituotoista. Myyntituotoista on vähennetty välilliset verot, myyntiin liittyvät alennukset ja hyvytykset.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat pysyvien vastaavien myyntivoitoista.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut sisältävät konsernin varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat poikkeukselliset ja merkitykseltään olennaiset liiketapahtumat. Emoyhtiössä satunnaisiin eriin kirjataan myös konserniavustukset.

Välittömät verot

Konserniyhtiöiden verot on laskettu konsernitalinpäätöksessä kunkin tytäryhtiön paikallisen käytännön mukaan. Veroihin sisältyvät suoriteperusteisesti lasketut tilikauden verot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuun tulleet tai palautetut verot. Lisäksi veroihin sisältyy laskennallisen verovelan muutos. Laskennallisen verovelan muutoksen arvioinnissa on huomioitu aksotuseroista, vahvistetuista tappioista, poistoeroista ja vapaaehtoisista varauksista sekä konsernitasolla tehtävistä kirjauksista johtuvat verovelat ja verosaamiset.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on laadittu ns. epäsuoraa menetelmää käyttäen, jossa tuloslaskelman osoittamaa tulosta on oikaistu ei-rahamääräisillä erillä. Rahoituslaskelman investoinneissa oleelliset yrityskaupat huomioidaan osakkeiden kauppahinnan määrän mukaisena. Konsernista poistuneiden yritysten tuloslaskelma- ja tasevaikutus on eliminoitu kullakin rivillä rahoituslaskelmassa. Osakekauppa, joka osaksi tai kokonaan on maksettu vaihtamalla osakkeita, huomioidaan rahoituslaskelmassa vain maksetun kauppahinnan määräisenä.

Vuosikertomuksen ja virallisen tilinpäätöksen erot

Virallisesta tilinpäätöksestä poiketen vuosikertomuksen tilinpäätös on esitetty osittain miljoonissa euroissa.

Liitetiedot

(luvut ovat tuhansina euroina, ellei toisin mainita)

31.1.2008

31.1.2007

KONSERNIN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN JA YKSIKÖITTÄIN, MILJ. EUROA

Markkina-alueittain:		
Ruotsi	1 694,0	1 740,0
Tanska	1 435,7	1 309,2
Suomi	1 036,5	1 068,9
Norja	744,1	731,6
Puola	361,6	347,8
Baltian maat	283,4	266,5
Muut	49,9	0,5
	5 605,2	5 464,5
Yksiköittäin:		
Tamro Ruotsi	1 685,7	1 708,4
Tamro Tanska	1 526,1	1 334,8
Tamro Suomi	1 032,4	1 040,6
Tamro Norja	765,5	723,2
Tamro Puola	362,7	347,9
Tamro Baltia	289,5	270,4
Tamro MedLab	-	61,2
Muut	-56,7	-22,0
	5 605,2	5 464,5

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitto	3 638	6 302
-------------------------------	-------	-------

3. MATERIAALIT JA PALVELUT

Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	5 148 575	5 050 168
Varastojen muutos, lisäys(-), vähennys(+)	-33 940	-52 588
Ulkopuoliset palvelut	29 571	30 615
Materiaalit ja palvelut yhteensä	5 144 206	5 028 195

4. HENKILÖSTÖ JA PALKAT

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin yksiköittäin:		
Tamro Ruotsi	444	440
Tamro Tanska	620	634
Tamro Suomi	331	335
Tamro Norja	1 905	1 803
Tamro Puola	359	321
Tamro Baltia	1 053	1 003
Tamro MedLab	-	133
Muut	24	24
	4 736	4 693
Henkilöstökulut:		
Palkat ja palkkiot	173 584	160 696
Henkilösivukulut		

Eläkekulut	11 673	9 604
Muut henkilösivukulut	26 034	24 251
	211 291	194 551
Hallitukset ja toimitusjohtajat:		
Palkat ja palkkiot	4 213	4 866

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajien eläkesitoumukset:
Emoyhtiöllä ei ole eläkesitoumuksia hallitusten jäsenten osalta. Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

Muut eläkesitoumukset:
Konsernilla ei ole suuruudeltaan olennaisia johdolle annettuja eläkesitoumuksia.

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	925	912
Liikearvo	12 706	11 661
Konserniliikearvo	-401	1 045
Muut pitkävaikutteiset menot	91	165
Rakennukset	7 410	7 396
Koneet ja kalusto	11 281	12 248
Muut aineelliset hyödykkeet	324	308
	32 336	33 735

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot	4 330	653
Korkotuotot	-	968
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot	2 845	2 024
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut	-5 784	-6 707
Muut rahoituskulut	-3 981	-2 965
Kurssierot, netto	721	-177
	-1 869	-6 204

7. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

MedLab liiketoiminnan myyntivoitto	-	48 496
------------------------------------	---	--------

8. TULOVEROT

Tuloverot varsinaisesta toiminnasta		
Suomalaiset konserniyhtiöt	-2 771	-3 658
Ulkomaiset konserniyhtiöt	-28 353	-17 037
	-31 124	-20 695
Aikaisempien tilikausien verot:	3 416	-73
Laskennallisen verovelan muutos, erittely kohdassa <u>20</u>	-4 156	-12 480
Tuloverot yhteensä	-31 864	-33 248

KONSERNITASEEN LIITETIEDOT

9. PYSYVÄT VASTAAVAT

	Aineettomat hyödykkeet					Aineelliset hyödykkeet				
	Aineet- tomat oikeudet	Liikearvo	Konserni- liikearvo 1)	Muut pitkä- vaikut- teiset menot	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineel- liset hyödyk- keet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat
Hankinta- meno 1.2.2007	15 165	213 705	58 068	6 330	2 279	9 403	164 479	148 778	2 649	463
Lisäykset	1 053	7 295	1 580	997	1 173	64	8 643	11 515	404	4 927
Vähennykset	-8 728	-97	0	-1 729	-1	0	-4 063	-2 007	-101	0
Muu muutos	1 376	0	0	0	-1 284	1	-4 163	-26 297	75	-4 390
Muuntoerot	-41	1 575	59	19	0	-79	-568	-830	5	3
Hankinta- meno 31.1.2008	8 825	222 478	59 707	5 617	2 167	9 389	164 328	131 159	3 032	1 003
Kertyneet poistot 1.2.2007	-13 141	-44 746	-53 896	-5 765	0	0	-70 257	-115 905	-1 306	0
Tilikauden poisto ja arvon alennukset	-925	-12 706	401	-91	0	0	-7 410	-11 281	-324	0
Lisäykset	-4	0	-1	0	0	0	-17	-91	-71	0
Vähennysten kert. poistot	8 693	0	0	1 698	0	0	2 680	1 693	66	0
Muu muutos	-43	0	0	0	0	0	7 488	27 231	6	0
Muuntoerot	43	-241	0	-19	0	0	212	493	-2	0
Kertyneet poistot 31.1.2008	-5 377	-57 693	-53 496	-4 177	0	0	-67 304	-97 860	-1 631	0
Arvonkorotukset 1.2.2006 & 31.1.2007						420	2 355			
Kirjan- pitoarvo 31.1.2008	3 448	164 785	6 211	1 440	2 167	9 809	99 379	33 299	1 401	1 003
Kirjan pitoarvo 31.1.2007	2 024	168 959	4 172	565	2 279	9 823	96 577	32 873	1 343	463

1) Sisältää konserniliikearvon ja -reservin tiedot yhteensä. Konserniliikearvon hankintameno 1.2.2007 oli 63 887 000 euroa ja kertyneet poistot -54 259 000 euroa. Konsernireservin hankintameno 1.2.2007 oli -5 819 000 euroa ja kertyneet vähennykset 363 000 euroa. Konserniliikearvon tilikauden poistot ovat -1 055 000 euroa ja konsernireservin tilikauden tuloutukset 1 455 000 euroa. Konserniliikearvon kirjanpitoarvo 31.1.2007 oli 9 628 000 euroa ja konsernireservin -5 456 000 euroa. Konserniliikearvon kirjanpitoarvo 31.1.2008 oli 10 212 000 euroa ja konsernireservin -4 001 000 euroa.

Arvonkorotuksia on tehty vain emoyhtiössä (vuonna 1988). Arvonkorotuksia vastaavaa laskennallista verovelkaa (722 000 euroa) ei ole huomioitu. Arvonkorotukset eivät kuulu konsernin normaaleihin toimintaperiaatteisiin.

	31.1.2008	31.1.2007
Suoritetuotannossa käytettävät koneet ja laitteet, tasearvo	171	7

10. OSAKKUUSYRITYKSET

Vuoden alussa	16 996	4 151
Uudet osakkuusyhtiöt	-	14 814
Osakkeiden alaskirjaus	-	-243
Tytäryhtiöiksi muutetut osakkuusyhtiöt	-27	-1 907
Osuus osakkuusyhtiöiden nettotuloksesta	232	206
Saadut osingot	-88	-
Muuntoerot	16	-8
Muu muutos	9	-17
	17 138	16 996

	Konsernin omistusosuus -%	Emoyhtiön omistusosuus -%
OÜ Mai Apteek, Pärnu, Viro	49,0	-
Svolvaer Apotek AS, Svolveer, Norja	49,0	-
ZAO Rosta	42,5	42,5
Namsos Apotek AS, Namsos, Norja	34,0	-
OÜ Ravikeskuse, Viimsi, Viro	33,0	-

Osakkuusyrietykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä lukuunottamatta ZAO Rosta, josta tarpeellisia tietoja ei ole mahdollista saada tilinpäätöksen laatimiselle säädetyssä määräajassa. Osakkuusyhtiöihin sisältyy vielä poistamatta olevaa konserniaktiivaa 1 069 tuhatta euroa.

Muut osakkeet ja osuudet	
Golf-osakkeet	83
OMX AB	27
Puhelinosuustodistukset ja vuokralliittymät	7
Kiinteistö- ja muut yhtiöt	169
	286

Liitetiedot

(luvut ovat tuhansina euroina, ellei toisin mainita)

31.1.2008

31.1.2007

KONSERNITASEEN LIITETIEDOT

11. PITKÄAIKAISET SAAMISET

Eläkesaamiset	19 953	18 746
Muut saamiset	113	232
Laskennallinen verosaaminen	927	1 097
	20 993	20 075

12. LYHYTAIKAISET SAAMISET

Myyntisaamiset	436 144	392 666
Lainasaamiset	4 250	4 682
Siirtosaamiset	9 963	9 888
Muut saamiset	31 878	36 115
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Myyntisaamiset	1 358	1 309
	483 593	444 660

Konsernilla on käytössään arvopaperistamisjärjestelyjä, jotka mahdollistavat tiettyjen myyntisaamisten myynnin ilman takautumisoikeutta ja siten konsernin taseen ulkopuolelle. Ruotsalaisen Tamro AB:n ohjelman koko on 1,200 miljoonan ruotsinkruunun (EUR 127) ja tanskalaisen Nomeco A/S:n 1,050 miljoonaa tanskan kruunua (EUR 141). Myydyistä saatavista vastaanotetut kauppahinnat vuoden lopussa olivat vastaavasti SEK 1 091 (EUR 115) miljoonaa ja DKK 555 (EUR 75) miljoonaa. Saatavien myyntiin liittyvät varaukset ovat raportoitu muissa lyhytaikaisissa saamisissa. Järjestelyihin liittyvät juoksevat kulut raportoidaan rahoituskuluissa.

13. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Ennakkomaksut	5 098	4 012
Verojaksotus	0	1 726
Muut tuotot	3 030	806
Rahoituserät	337	575
Muut siirtosaamiset	1 498	2 769
Yhteensä	9 963	9 888

14. OSAKEPÄÄOMA

Yhtiön osakepääoma 31.1.2008 oli 114 837 083 euroa, ja se jakautuu 114 837 083 osakkeeseen, joilla jokaisella on yksi ääni. Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden lukumäärä on 341 000 osaketta. Phoenix-konserni omisti kaikki liikkeellä olevat osakkeet tilinpäätöshetkellä.

15. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Arvon- korotus- rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.2.2006	114 837	5 641	1 093	187	192 746	314 504
Osingonjako					-68 698	-68 698
Tilikauden voitto					126 405	126 405
Muuntoero					939	939
Siirrot oman pääoman erien välillä				-88	88	0
Muu muutos					23	23
Oma pääoma 31.1.2007	114 837	5 641	1 093	99	251 503	373 173
Osingonjako					-125 946	-125 946
Tilikauden voitto					88 756	88 756
Muuntoero					-81	-81
Siirrot oman pääoman erien välillä					0	0
Muu muutos					-1	-1
Oma pääoma 31.1.2008	114 837	5 641	1 093	99	214 231	335 901
Jakokelpoinen oma pääoma						
Kertyneet voittovarot			214 231			
Tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä			-31 924			
Jakokelpoinen oma pääoma 31.1.2008			182 307			
				31.1.2008	31.1.2007	

16. PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	1 397	1 801
Muut pakolliset varaukset	200	234
	1 597	2 035

17. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Eläkelainat	12 252	12 409
Lainat rahoituslaitoksilta	-	59
Laskennallinen verovelka	16 449	16 337
Muut pitkäaikaiset velat	-	82
	28 701	28 887
Pitkäaikaiset velat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:		
Eläkelainat	12 252	12 409
Lainat rahoituslaitoksilta	-	0
	12 252	12 409

Eläkelainoista 12 252 000 (12 409 000) euroa on ruotsalaisen tytäryhtiön Tamro AB:n eläkesitoumuksia, jotka paikallisen käytännön mukaan voidaan kirjata velaksi. Velan vakuutena on Tamro Oyj:n takaus.

18. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lainat rahoituslaitoksilta ja korolliset ennakkomaksut	37 124	40 150
Laskennallinen verovelka	16 614	13 022
Ostovelat	752 705	656 414
Siirtovelat	69 718	54 031
Muut lyhytaikaiset velat	32 450	46 239
Velat osakkuusyrityksille		
Siirtovelat	135	0
	908 746	809 856
	31.1.2008	31.1.2007

19. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

Henkilöstökulut	33 284	34 839
Verojaksotus	19 681	7 881
Asiakasalennukset ja -bonukset	1 100	1 159
Vuokratkulut	862	629
Rahoituserät	28	168
Muut siirtovelat	14 763	9 355
Yhteensä	69 718	54 031

20. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA VEROVELAT

	1.2.06	Vars. toim. vero kulu (+) tuotto (-)	Satunn. vero kulu (+) tuotto (-)	Muut muutokset	31.1.07
Laskennalliset verovelat					
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	19 493	14 940	0	0	34 433
	19 493	14 940	0	0	34 433
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut/vahvistettavat tappiot	1 039	-134	0	991	182
Muut ajoituserot	3 541	-2 326	0	-121	5 988
	4 580	-2 460	0	870	6 170
Laskennalliset verovelat(+) / verosaamiset(-), netto	14 913	12 480	0	870	28 263
	1.2.07	Vars. toim. vero kulu (+) tuotto (-)	Satunn. vero kulu (+) tuotto (-)	Muut muutokset	31.1.08
Laskennalliset verovelat					
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	34 433	3 268		-251	37 450
	34 433	3 268		-251	37 450
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut/vahvistettavat tappiot	182	-86	0	0	268
Muut ajoituserot	5 988	974	0	-32	5 046
	6 170	888	0	-32	5 314
Laskennalliset verovelat(+) / verosaamiset(-), netto	28 263	4 156	0	-283	32 136

Arvonkorotuksia vastaavaa laskennallista verovelkaa (722 000 euroa) ei ole huomioitu.

Liitetiedot

MUUT LIITETIEDOT

(luvut ovat tuhansina euroina, ellei toisin mainita)

31.1.2008

31.1.2007

21. VASTUUSITOUMUKSET

Kiinnitykset		
Omista veloista (1)	841	841
Takaukset		
Muiden puolesta	266	791
	266	791
Muut vastuut		
Leasing-vastuut		
Seuraavana vuonna	1 227	1 729
Yli vuoden kuluttua	893	1 314
Vuokravastuut	76 166	40 857
Muut vastuut	3 288	1 651
	81 574	45 551
Konsernin velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä, pantteja tai muita vakuuksia:		
Kiinnitykset (1)	0	0

22. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimukset - nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit	329 277	426 230
Johdannaissopimukset - käyvät arvot		
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit	-587	517

Tässä esitetyt johdannaissopimusten nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten rahasuorituksia eivätkä siten anna kuvaa konsernin riskiasemasta. Rahoituspolitiikan mukaan johdannaissopimuksia käytetään vain varsinaisen liiketoiminnan riskien suojaamiseen.

TAMRO OYJ

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

23. LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

Markkina-alueittain:		
Suomi	1 031 760	1 040 821
Baltian maat	440	560
Ruotsi	240	22
	1 032 440	1 041 403

24. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	31
-------------------------------	---	----

25. MATERIAALIT JA PALVELUT

Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 000 612	1 003 176
Varastojen muutos, lisäys(-), vähennys(+)	-11 415	-2 818
Ulkopuoliset palvelut	4 359	4 623
	993 556	1 004 981

26. HENKILÖSTÖKULUT

Palkat ja palkkiot	14 898	13 581
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 449	2 664
Muut henkilösivukulut	1 388	1 303
	18 735	17 548
Hallitus ja toimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	910	1 400
Toimitusjohtajan eläkeikäksi on sovittu 60 vuotta.		
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana	350	354

27. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	31.1.2008	31.1.2007
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	504	290
Liikearvo	557	557
Muut pitkävaikutteiset menot	1	51
Rakennukset	1 741	1 656
Koneet ja kalusto	1 105	1 059
	3 908	3 613

28. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot	68 612	607
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot	4 839	3 107
Muut rahoitustuotot	5	24
Muut korko- ja rahoituskulut		
Korkokulut	-4 487	-3 866
Muut rahoituskulut	-22	-37
Kurssierot, netto	2 990	-1 570
	71 937	-1 735
Konserniyrittäjiltä		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot	4 014	2 550
Muut rahoitustuotot	-19	-115
Muut korko- ja rahoituskulut		
Korkokulut	-3 667	-3 444
	328	-1 009

29. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

MedLab liiketoiminnan myyntivoitto	-	51 230
Konserniavustukset	-5 949	-

30. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Poistoeron muutos tuloslaskelmassa		
Aineettomat oikeudet	-10	11
Liikearvo	557	557
Muut pitkävaikutteiset menot	0	2
Rakennukset	575	787
Koneet ja kalusto	-238	-50
	884	1 307

Liitetiedot

(luvut ovat tuhansina euroina, ellei toisin mainita)

31.1.2008

31.1.2007

31. TULOVEROT

Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2 890	-2 268
Laskennallisen verovelan muutos	-65	-99
	-2 955	-2 367

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

32. PYSYVÄT VASTAAVAT

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineet- tomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkä- vaikut- teiset menot	Ennak- ko- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineel- liset hyö- dyk- keet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat
Hankintameno 1.2.2007	6 866	39 086	1 627	2 279	928	59 021	25 650	234	254
Lisäykset	434			2 265		17	779		4 077
Vähennykset	-318			-1 092		-178	-538		
Muu muutos	-4 313	509	-1 609	-1 285		592	-17 306		-4 231
Hankintameno 31.1.2008	2 669	39 595	18	2 167	928	59 452	8 585	234	100
Kertyneet poistot 1.2.2007	-6 498	-38 017	-1 612	0	0	-24 695	-22 834	0	0
Tilikauden poisto	-504	-557	-1			-1 741	-1 105		
Vähennysten kert. poistot	318					178	536		
Muu muutos	5 598	-510	1 609			2 717	18 230		
Kertyneet poistot 31.1.2008	-1 086	-39 084	-4	0	0	-23 541	-5 173	0	0
Arvonkorotukset 1.2.2007 & 31.1.2008					420	2 355			
Kirjanpitoarvo 31.1.2008	1 583	511	14	2 167	1 348	38 266	3 412	234	100
Kirjanpitoarvo 31.1.2007	368	1 069	15	2 279	1 348	36 681	2 816	234	254

33. OSUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ

Hankintameno 1.2.2007		426 182					
Muutokset		0					
Hankintameno 31.1.2008		426 182					
Yhtiö	Kotipaikka	Konsernin osuus		Emoyhtiön omistus-osuus %	Emoyhtiön omistamien osakkeiden		
		omistus- ja äänivallasta %	omasta pääomasta		Lukumäärä kpl	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Nomeco A/S	Kööpenhamina, Tanska	100	157 477	100	7 200 000	19 322	197 155
Hermedico A/S	Kööpenhamina, Tanska	100	3 013	-	-	-	-
Forex A/S	Silkeborg, Tanska	100	574	-	-	-	-
Tamro Sweden AB	Göteborg, Ruotsi	100	14 898	100	1 000	11	34 418
Tamro AB	Göteborg, Ruotsi	100	117 552	-	-	-	-
Ada AB	Göteborg, Ruotsi	100	195	-	-	-	-
Tamro SIA	Riika, Latvia	100	13 360	100	215	1 879	1 376
Medinord Oy	Vantaa, Suomi	100	436	100	163	163	895
Hansa Pharma SIA	Riika, Latvia	100	2 713	-	-	-	-
Riela SIA	Riika, Latvia	100	-132	-	-	-	-
Brieza Aptieka SIA	Riika, Latvia	100	61	-	-	-	-
Koduapteek OÜ	Tallinna, Viro	100	2 581	-	-	-	-
Aptesel OÜ	Saue, Viro	100	-5	-	-	-	-
Loksa Aptiekk OÜ	Loksa, Viro	100	5	-	-	-	-
Rapla Aptiekk OÜ	Rapla, Viro	100	91	-	-	-	-
Phoenix Pharma Polska Sp.z.o.o.	Varsova, Puola	100	27 634	-	-	-	-
MFB Farmacja Sp.z.o.o.	Plock, Puola	100	0	-	-	-	-
Tamro UAB	Kaunas, Liettua	100	33 276	100	51 810	6 002	30 537
Karoliniskiu vaistine UAB	Kaunas, Liettua	100	383	-	-	-	-
Armedikos vaistine group	Kaunas, Liettua	100	-790	-	-	-	-
Ortofarma UAB	Kaunas, Liettua	100	29	-	-	-	-
Farmasijos Projektai group	Kaunas, Liettua	100	1 264	-	-	-	-
Vogne UAB	Klaipede, Liettua	100	-419	-	-	-	-
Gintaro vaistine UAB	Silute, Liettua	100	47	-	-	-	-
Ramuciu vaistine UAB	Kaunas, Liettua	100	-615	-	-	-	-
Apokjeden AS	Skårer, Norja	100	89 376	100	1 083 691	13 419	131 328
Apokjeden Distribusjon AS	Skårer, Norja	100	53 477	-	-	-	-
Apotek 1 Norge AS	Skårer, Norja	100	148 121	-	-	-	-
Tamro Eesti AS	Tallinna, Viro	100	14 497	100	5 500	352	530
OOO Tamro	Moskova, Venäjä	100	-68	100	1	0	0
Tamro Finance Oy	Vantaa, Suomi	100	34 648	99	99	990	29 700
Apteekkarien Osuuskunta	Vantaa, Suomi	100	789	100	1 990	33	33
Tamro Russia Oy	Vantaa, Suomi	100	168	100	100 000	100	170
Muut tytäryhtiöt ml. toimimattomat							40
							426 182

34. MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

		Kirjanpitoarvo
Golf-osakkeet		83
OMX AB		27
Puhelinosuustodistukset ja vuokralliittymät		7
Kiinteistö- ja muut yhtiöt		29
		146
	31.1.2008	31.1.2007

35. PITKÄAIKAISET SAAMISET

Lainasaamiset	5	0
Laskennallinen verosaaminen	311	376
	316	376

36. LYHYTAIKAISET SAAMISET

Myyntisaamiset	54 868	43 276
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä	147 236	135 936
Lainasaamiset	0	1
Siirtosaamiset	1 710	2 519
	203 814	181 732
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	1 379	1 158
Siirtosaamiset	951	422
Lainasaamiset	144 906	134 356
Muut lyhytaikaiset saamiset	0	0
	147 236	135 936

37. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Verojaksotus	0	1 726
Rahoituserät	0	28
Ennakkomaksut	0	1
Muut tuotot	1 710	764
Yhteensä	1 710	2 519

38. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Arvon- korotus- rahasto	Kerty- neet voitto- varat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.2.2006	114 837	5 640	1 093	223 736	345 306
Osingonjako				-68 697	-68 697
Tilikauden voitto				58 697	58 697
Muu muutos					0
Oma pääoma 31.1.2007	114 837	5 640	1 093	213 736	335 306
Osingonjako				-125 946	-125 946
Tilikauden voitto				73 271	73 271
Oma pääoma 31.1.2008	114 837	5 640	1 093	161 061	282 631
				31.1.2008	31.1.2007

39. POISTOERO

Suunnitelman ylittävät poistot		
Aineettomat oikeudet	134	123
Liikearvo	511	1 069
Muut pitkävaikuttiset menot	0	0
Rakennukset	23 223	23 799
Koneet ja kalusto	-185	-424
	23 683	24 567

40. PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	357	357
Muut pakolliset varaukset	200	234
	557	591

41. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lainat rahoituslaitoksilta ja korolliset ennakkomaksut	25 452	21 979
Ostovelat	152 839	127 658
Velat saman konsernin yrityksille	297 390	230 357
Siirtovelat	10 944	9 828
Muut lyhytaikaiset velat	2 983	2 463
	489 608	392 285
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	3 198	2 414
Siirtovelat	5 994	231
Muut lyhytaikaiset velat	288 198	227 712
	297 390	230 357

42. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

Henkilöstökulut	3 002	7 304
Rahoituserät	0	117
Verojaksotus	345	0
Muut siirtovelat	7 597	2 407
Yhteensä	10 944	9 828

MUUT EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

43. VASTUUSITOUMUKSET	31.1.2008	31.1.2007
Kiinnitykset (1)		
Omista veloista	841	841
Takaukset		
Tytäryhtiöiden puolesta	68 260	57 846
Muiden puolesta	-	319
	68 260	58 165
Muut vastuut		
Leasing-vastuut		
Seuraavana vuonna	891	1 250
Yli vuoden kuluttua	708	1 041
Vuokravastuut	258	253
	1 857	2 544
(1) Lainat rahoituslaitoksilta, joiden vakuutena on kiinnitys	-	-

Emoyhtiö on antanut takauksen Tamro Finance Oy:n liikkeellelaskemille yritystodistuksille Suomessa ja Ruotsissa.

Suomalaisen yritystodistusohjelman koko on 300 000 000 euroa ja ruotsalaisen ohjelman 1 000 000 000 ruotsin kruunua. Tilikauden lopussa yritystodistuksia ei ollut liikkeellä Suomessa eikä Ruotsissa.

Emoyhtiö on antanut tytäryhtiöilleen ja niiden puolesta Letter of Comfort -tyyppisiä sitoumuksia.

44. JOHDANNAISSOPIMUKSET	31.1.2008	31.1.2007
Johdannaissopimukset - nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit	70 450	72 174
Johdannaissopimukset - käyvät arvot		
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit	0	0

Tässä esitetyt johdannaissopimusten nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten rahasuorituksia eivätkä siten anna kuvaa emoyhtiön riskiasemasta. Rahoituspolitiikan mukaan johdannaissopimuksia käytetään vain varsinaisen liiketoiminnan riskien suojaamiseen.

Tamro

Tamron verkkovuosisikertomus

2007/08

Voitonjakoehdotus

Tamro Oyj:n tilikauden voitto	73 271 195,62 euroa
Käyttämättömät voittovarot yhteensä	161 061 407,23 euroa
- josta jakokelpoinen osuus on	161 061 407,23 euroa

Hallitus ehdottaa, että

- osinkoa jaetaan osinkoon oikeutetuille osakkeelle 0,65 euroa/osake, yhteensä

74 422 453,95 euroa

- käyttämättömiksi voittovaroiksi jätetään

86 638 953,28 euroa

Vantaalla 1. huhtikuuta 2008

Dr Bernd Scheifele
puheenjohtaja

Matti Elovaara

Mikael von Frenckell

Dr Lorenz Näger

Reimund Pohl

Reinhard Rupp

Jo Langmoen
toimitusjohtaja

Tamro

Tamron verkkovuosikertomus

2007/08

Tilintarkastuskertomus

Tamro Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Tamro Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.2.2007 - 31.1.2008. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös, joka sisältää sekä konsernin ja emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisten voittovarojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Vantaalla 1. huhtikuuta 2008

ERNST & YOUNG OY
KHT-yhteisö

Anna-Maija Simola
KHT

Eija Niemi-Nikkola
KHT

Tunnusluvut

	2007/08 12kk	2006/07 12 kk	2005/06 12 kk	2004/05 13 kk	2003 12 kk
TULOSLASKELMA, miljoonaa euroa					
Liikevaihto	5 605,2	5 464,5	4 856,8	4 856,7	4 169,4
Muut liiketoiminnan tuotot	3,6	6,3	7,6	0,4	2,1
Liiketoiminnan kulut	-5 454,1	-5 319,7	-4 713,0	-4 729,6	-4 060,5
Poistot	-32,3	-33,7	-34,9	-35,0	-33,0
Liikevoitto	122,4	117,4	116,5	92,5	78,0
Rahoituksen tuotot ja kulut	-1,9	-6,2	-5,7	-4,0	-9,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
Voitto ennen satunnaisia eriä	120,8	111,4	111,1	88,5	68,7
Satunnaiset erät	0,0	48,5	0,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja	120,8	159,9	111,1	88,8	69,0
Tuloverot ja vähemmistö	-32,0	-33,5	-28,3	-23,3	-21,8
Tilikauden voitto	88,8	126,4	82,8	65,5	47,2
TASE, miljoonaa euroa					
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	322,9	319,1	324,7	306,1	287,5
Pitkäaikaiset sijoitukset	17,5	17,4	19,3	7,8	29,6
Vaihto-omaisuus	391,7	357,7	305,1	307,1	303,8
Saamiset	504,6	464,7	399,1	417,0	450,5
Likvidit varat ja lyhytaikaiset sijoitukset	38,6	55,2	9,9	13,2	22,3
Oma pääoma	335,9	373,2	314,5	351,8	370,1
Vähemmistö	0,3	0,2	0,3	1,0	18,4
Pakolliset varaukset	1,6	2,0	2,3	1,8	1,4
Pitkäaikaiset velat	28,7	28,9	28,0	16,7	15,5
Lyhytaikaiset velat	908,8	809,9	713,0	679,9	688,3
Taseen loppusumma	1 275,3	1 214,2	1 058,1	1 051,2	1 093,7
AVAINLUVUT					
Liikevaihdon muutos, %	2,6	12,5	0,0	16,5	1,6
Liikevoitto, %	2,2	2,1	2,4	1,9	1,9
Voittoprosentti, %	2,2	2,9	2,3	1,8	1,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	32,0	40,7	28,3	19,2	16,1
Oman pääoman tuotto, %	25,1	36,8	24,9	16,4	12,9
Vapaa kassavirta, milj. euroa	116,0	152,0	95,1	101,5	40,4
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	405,8	416,9	416,9	426,1	482,2
Nettovelat, milj. euroa	10,8	-2,5	92,9	60,1	71,4
Velkaantumisaste, %	3,2	-0,7	26,4	17,0	18,4
Korkokate	13,5	17,5	16,0	18,3	7,6
Omavaraisuusaste, %	26,4	30,8	29,8	33,6	35,4

OSAKEKOHTAISET TIEDOT 1)

Osakemäärä lopussa, milj. kpl	114,5	114,5	114,5	114,5	114,5
Osakemäärä keskimäärin, milj. kpl	114,5	114,5	114,5	114,5	114,5
Tulos per osake, euroa	0,78	1,10	0,72	0,57	0,41
Osinko per osake, euroa	1,75 (2)	0,60	0,20	1,06	0,74
Osinko per tulos, %	224	54	28	186	180
Efektiivinen osinkotuotto, %					16,4
Oma pääoma per osake, euroa	2,94	3,26	2,75	3,07	3,22
P/E-luku					11

TAMRON OSAKE

Keskikurssi, euroa					4.48
Alin kurssi, euroa					3.77
Ylin kurssi, euroa					4.60
Kurssi 31. joulukuuta, euroa					4.51
Pörssivaihto, milj. kpl					50.8
Pörssivaihto, %					44
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa					516.4

MUUT TIEDOT

Investoinnit, milj. euroa	37,1	35.1	71.8	64.1	39.6
osuutena liikevaihdosta, %	0,7	0.6	1.5	1.3	0.9
Henkilöstö keskimäärin	4 736	4 693	4 223	3 909	3 820

- 1) omat osakkeet vähennetty
2) hallituksen esitys

Tunnuslukujen laskentakaavat

VOITTOPROSENTTI

Lasketaan jakamalla varsinaisen toiminnan voitto ennen veroja liikevaihdolla.

PÖRSSIVAIHTO, %

Lasketaan jakamalla osakkeen kappalemääräinen pörssivaihto osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä.

SIJOITETTU PÄÄOMA

Konsernin sijoitettu pääoma lasketaan vähentämällä taseen loppusummasta korottomat velat. Yksiköissä luku lasketaan vähentämällä sijoitetusta pääomasta likvidit varat, korolliset sijoitukset ja rahoitussaamiset.

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO 1)

Lasketaan kertomalla osakkeiden kauden lopun lukumäärä kauden viimeisen päivän kurssilla.

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

Lasketaan jakamalla varsinaisen toiminnan voitto ennen veroja, johon lisätään korkokulut sekä muut rahoituskulut, kauden sijoitetun pääoman keskiarvolla. Yksiköissä jaetaan liikevoitto yksikön sijoitetun pääoman keskiarvolla.

TULOS/OSAKE 1)

Lasketaan jakamalla varsinaisen toiminnan voitto, josta on vähennetty vähemmistön osuus tuloksesta, osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä. Omien osakkeiden lukumäärä vähennetään hankintahetkestä eteenpäin.

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO 1)

Lasketaan jakamalla varsinaisen toiminnan voitto, josta on vähennetty vähemmistön osuus tuloksesta kauden oman pääoman ja vähemmistöosuuden keskiarvolla.

OSINKO/TULOS 2)

Lasketaan jakamalla osinko/osake osakekohtaisella tuloksella. Osinkomääränä on käytetty uusien ja vanhojen osakkeiden painoitettua keskiarvoa.

VAPAA KASSAVIRTA

Katso Rahoituslaskelma

EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO

Lasketaan jakamalla osinko/osake vuoden lopun pörssikurssilla.

NETTOVELAT

Lasketaan vähentämällä korollisista veloista likvidit varat.

OMA PÄÄOMA/OSAKE 1)

Lasketaan jakamalla oma pääoma osakkeiden lukumäärällä 31.12.

VELKAANTUMISASTE 1)

Lasketaan jakamalla nettovelat oman pääoman ja vähemmistöosuuden summalla.

P/E-LUKU

Lasketaan jakamalla vuoden lopun pörssikurssi tuloksella osaketta kohden.

KORKOKATE

Lasketaan jakamalla varsinaisen toiminnan tulos ennen veroja, johon lisätään korkokulut, korkokuluilla.

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

Lasketaan kuukausien lopun lukumääristä, oikaistuna osa-aikaishenkilöstön lukumäärällä.

OMAVARAISUUSASTE 1)

Lasketaan jakamalla oman pääoman ja vähemmistöosuuden summa taseen loppusumman ja saatujen ennakoiden erotuksella.

INVESTOINNIT

Sisälten hankittujen yritysten kauppahinnat.

OSAKKEEN KESKIKURSSI

Lasketaan jakamalla osakkeen pörssivaihdon arvo kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärällä.

OSAKEANTIOIKAISUT

Viisivuotiskaudella osakkeiden lukumäärät ovat täysin vertailukelpoisia.

- 1) Omien osakkeiden vaikutus eliminoitu.
- 2) Osinkomääränä on käytetty uusien ja vanhojen osakkeiden painotettua keskiarvoa.

Kehitys neljännesvuosittain

Taulukkojen luvut eivät ole tilintarkastettuja.

	11/07- 1/08 2007	8-10 2007	5-7 2007	2-4 2007	2/07- 1/08 2007	2/06- 1/07 2006	Change %
LIKEVAIHTO							
(miljoonaa euroa)							
Tamro Ruotsi	407,3	425,6	423,4	429,4	1 685,7	1 708,3	-1,3
Tamro Tanska	401,2	378,6	390,7	355,6	1 526,1	1 334,8	14,3
Tamro Suomi	272,0	266,5	252,3	241,6	1 032,4	1 040,6	-0,8
Tamro Norja	200,1	193,9	195,2	176,3	765,5	723,2	5,8
Tamro Viro	18,9	17,1	17,3	17,1	70,4	60,1	17,1
Tamro Latvia	31,9	29,8	25,9	30,0	117,6	106,5	10,4
Tamro Liettua	26,9	25,1	23,8	25,7	101,5	103,9	-2,3
Tamro Puola	95,1	92,5	86,3	88,8	362,7	347,9	4,3
Tamro MedLab	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	61,2	-100,0
Muu ja konsernin sisäinen	-14,8	-15,4	-14,3	-12,2	-56,7	-22,0	157,7
Konserni yhteensä	1 438,6	1 413,7	1 400,6	1 352,3	5 605,2	5 464,5	2,6
HENKILÖSTÖ							
Tamro Ruotsi	438	462	457	428	444	440	0,9
Tamro Tanska	633	638	623	594	620	634	-2,2
Tamro Suomi	329	329	333	330	331	335	-1,2
Tamro Norja	1 939	1 925	1 906	1 855	1 905	1 803	5,7
Tamro Viro	293	286	277	269	281	270	4,1
Tamro Latvia	383	375	370	357	370	311	19,0
Tamro Liettua	395	402	405	408	402	422	-4,7
Tamro Puola	357	362	362	355	359	321	11,8
Tamro MedLab	0	0	0	0	0	133	-100,0
Muut	23	22	25	22	24	24	0,0
Konserni yhteensä	4 790	4 801	4 758	4 618	4 736	4 693	0,9

KONSERNIN TULOSLASKELMA							
(miljoonaa euroa)							
Liikevaihto	1 438,6	1 413,7	1 400,6	1 352,3	5 605,2	5 464,5	2,6
Liiketoiminnan muut tuotot	0,6	0,0	0,0	3,0	3,6	6,3	-42,9
Materiaalit ja palvelut	-1 318,0	-1 297,8	-1 284,4	-1 244,0	-5 144,2	-5 028,2	2,3
Henkilöstökulut	-54,9	-53,9	-54,1	-48,4	-211,3	-194,6	8,6
Poistot ja arvonalentumiset	-8,2	-8,3	-7,2	-8,6	-32,3	-33,7	-4,2
Liiketoiminnan muut kulut	-30,0	-23,3	-22,3	-23,0	-98,6	-97,0	1,6
Liikevoitto	28,1	30,4	32,6	31,3	122,4	117,4	4,3
Rahoituksen tuotot ja kulut	-0,8	2,8	-2,1	-1,8	-1,9	-6,2	-69,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3	0,2	50,0
Voitto ennen satunnaisia eriä	27,4	33,3	30,6	29,5	120,8	111,4	8,4
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	48,5	-100,0
Voitto ennen veroja	27,4	33,3	30,6	29,5	120,8	159,9	-24,5
Tuloverot	-9,0	-8,2	-7,5	-7,2	-31,9	-33,2	-3,9
Vähemmistön osuus	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	-50,0
Tilikauden voitto	18,4	25,1	23,0	22,3	88,8	126,4	-29,7
	31.1. 2008	31.10. 2007	31.7. 2007	30.4. 2007	31.1. 2008	31.1. 2007	Change %

KONSERNIN TASE							
(miljoonaa euroa)							
Vastaavaa							
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	322,9	324,0	317,0	314,4	322,9	319,1	1,2
Pitkäaikaiset sijoitukset	17,5	17,6	17,5	17,4	17,5	17,4	0,6
Vaihto-omaisuus	391,7	422,0	407,6	389,1	391,7	357,7	9,5
Saamiset	504,6	632,5	546,5	600,8	504,6	464,7	8,6
Likvidit varat ja lyhytaikaiset sijoitukset	38,6	17,5	13,3	9,3	38,6	55,2	-30,1
	1 275,3	1 413,6	1 301,9	1 331,0	1 275,3	1 214,2	5,0
Vastattavaa							
Oma pääoma	335,9	452,3	422,8	395,7	335,9	373,2	-10,0
Vähemmistön osuus	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	50,0
Pakolliset varaukset	1,6	2,5	2,1	1,9	1,6	2,0	-20,0
Pitkäaikaiset velat	28,7	27,9	28,1	28,3	28,7	28,9	-0,7
Lyhytaikaiset velat	908,8	930,6	848,7	905,0	908,8	809,9	12,2
Taseen loppusumma	1 275,3	1 413,6	1 301,9	1 331,0	1 275,3	1 214,2	5,0

	11/07- 1/08 2007	8-10 2007	5-7 2007	2-4 2007	2/07- 1/08 2007	2/06- 1/07 2006	Change %
MUITA KONSERNIN AVAINLUKUJA							
Liikevoitto, %	2,0 %	2,2 %	2,3 %	2,3 %	2,2 %	2,1 %	
Voittoprosentti, %	1,9 %	2,4 %	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,9 %	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,5 %	27,6 %	26,1 %	26,7 %	32,0 %	40,7 %	
Oman pääoman tuotto, %	18,6 %	23,0 %	23,2 %	23,2 %	25,1 %	36,8 %	
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	13,5	11,5	5,9	6,2	37,1	32,8	13,1
Vapaa kassavirta, milj. euroa, milj. euroa	183,4	-9,4	70,1	-128,1	116,0	152,0	-23,7
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	459,7	512,6	511,0	478,4	405,8	416,9	-2,7
Nettovelat, milj. euroa	10,8	63,7	55,1	125,5	10,8	-2,5	-532,0
Velkaantumisaste, %	3,2 %	14,1 %	13,0 %	31,7 %	3,2 %	-0,7 %	
Omavaraisuusaste, %	26,4 %	32,0 %	32,5 %	29,7 %	26,4 %	30,8 %	
Osakemäärä - lopussa milj. kpl *	114,5	114,5	114,5	114,5	114,5	114,5	0,0
Osakemäärä - keskimäärin milj. kpl *	114,5	114,5	114,5	114,5	114,5	114,5	0,0
Tulos per osake, euroa *	0,16	0,22	0,20	0,19	0,78	1,10	-29,3
Oma pääoma per osake, euroa *	2,94	3,95	3,69	3,46	2,94	3,26	-9,8
Henkilöstö keskimäärin	4 790	4 801	4 758	4 618	4 736	4 693	0,9

* omat osakkeet vähennetty